БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 49 (19.125). • 1985 йил 26 февраль, сешанба • Баҳоси 3 тийин.

Халқ турмуши фаровонлигини тезроқ ошириш учун ҳамма соҳалардаги ишимизни тезроқ ва тузукроқ яхшилаш зарур.

К. У. ЧЕРНЕНКО.

ПАРТИЯ ДАЪВАТИ

Ўртоқ К. У. Черненконинг ёрқин, мазмунли нутқида партия, совет халқи қилган ишлар чуқур таҳлил қилинди, яқин келажакда олдимизда турган асосий вазифалар белгилаб берилди.

Бирлашма меҳнаткашлари Бутуниттифоқ тежамкорлиги кўригида қатнашмоқдалар ва бунда неча бор совринли ўринларни қўлга киритдилар. Биз Ўзбекистонда биринчи бўлиб мамлакат илғор корхоналарининг ташаббусини қўллаб-қувватлаб, беш йилликнинг якунловчи йилида тежалган ресурслар ҳисобидан икки кун ишлаб берамиз. Биз, бичиқчилар ҳам, шу вазифани ҳал этишга ўз ҳиссамизни қўшяпмиз.

Биз шу йил зиммамизга юксак мажбуриятлар олдик — 26 минг квадрат метр газлама, анча электр энергияси ва иссиқликни тежайдиган бўлдик. Бу эса партиянинг даъватига конкрет жавоб бўлади. Константин Устинович Черненко тежамкорлик — энг муҳим проблемалардан бири эканлигини, бу соҳадаги муваффақият — «экономикамиз ўз тараққиётининг сифат жиҳатидан янги марраси сари бораётганлигидан очиқ-равшан далолат беради», деб таъкидлади.

Ф. ПОЛТАЕВА,
Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикувчилик бирлашмасининг бичиқчиси.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ РАИСИ ЎРТОҚ К. У. ЧЕРНЕНКОНИНГ МОСКВА ШАҲАР КУЙБИШЕВ САЙЛОВ ОКРУГИ САЙЛОВЧИЛАРИ ЙИҒИЛИШИДАГИ НУТҚИНИ РЕСПУБЛИКАМИЗ МЕҲНАТКАШЛАРИ ЗЎР ДИҚҚАТ-ЭЪТИБОР БИЛАН УРГАНИБ ЧИҚИБ, 1985 ЙИЛГИ ПЛАНЛАРНИ ВА УМУМАН БЕШ ЙИЛЛИК МАЖБУРИЯТЛАРИНИ ШАРАФ БИЛАН БАЖАРИШ, КПСС XXVII СЪЕЗДИ ВА БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 40 ЙИЛЛИГИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛИШ УЧУН УМУМХАЛҚ МУСОБАҚАСИНИ КУН САЙИН КУЧАЙТИРМОҚДАЛАР.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети 1985 йилнинг 23 январида «1986—1990 йилларда ва 2000 йилгача бўлган даврда телефон алоқасининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ҳамда аҳолига телефон алоқаси хизматини ривожлантириш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилган эдилар. Бу қарор КПСС XXVI съезди қарорларига мувофиқ, 1986—2000 йилларда халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш ва маиший хизматни ривожлантириш борасида ишлаб чиқилаётган комплекс программанинг таркибий қисмидир. Программада совет кишиларининг хилма-хил молларга ва кенг кўламдаги хизматнинг барча турларига, шу жумладан аҳолига телефон алоқаси соҳасидаги хизматга нисбатан ортиб бораётган талаб-эҳтиёжларни қондиришни сифат жиҳатдан янги босқичга кўтариш кўзда тутилади.

Қабул қилинган қарорда қайд этиб ўтилганидек, мамлакатда алоқа воситалари планли равишда ривожлантириб борилмоқда. Шу билан бирга, аҳолининг телефон алоқаси хизматига бўлган талаб-эҳтиёжлари ҳозирча тўлиқ қондирилаётгани йўқ.

Қарорда телефон алоқасининг моддий-техника базасини янада мустаҳкамлаш, аҳолига кўрсатиладиган телефон алоқаси хизматини ривожлантириш ҳамда сифатини ошириш мақсадида СССР Алоқа министрлиги билан иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига:

аҳолининг телефон алоқаси хизматига бўлган эҳтиёжларини тўлиқроқ қондириш мақсадида мамлакатнинг шаҳар, қишлоқ ва шаҳарлараро алоқа тармоқларини ривожлантириш борасидаги тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга ошириш;

1986—1990 йилларда шаҳарларда умумий ҳажми 10 миллион номерли автомат-телефон станциялар лойиҳаланиши, қурилиши ва ишга туширилишини, шаҳарлараро телефон алоқаси янада ривожлантирилишини, автомат-телефон станциялари учун зарур миқдорда бинолар қурилишини таъминлаш, 1991—2000 йилларда шу алоқа воситаларининг қувватларини ишга тушириш топшириқлари ҳам белгиланди;

шаҳар, қишлоқ ва шаҳарлараро телефон алоқасини ривожлантириш топшириқларининг бажарилишини таъминлаш учун СССР Алоқа министрлиги билан иттифоқдош республикалар Алоқа министрликларига қарашли қурилиш-монтаж ташкилотларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш чораларини кўриш;

1986 йилдан бошлаб янгидан фойдаланишга топширилаётган телефонларнинг камида 75 процентини аҳоли хонадонларига ўрнатиш;

биринчи навбатда телефон алоқаси яхши ривожланмаган янги уй-жой қурилиши районларида ва аҳоли пунктларида, шунингдек корхоналар, муассасалар ва ташкилотларда аҳоли кечаю-кундуз бемалол фойдалана оладиган шаҳар, қишлоқ ва шаҳарлараро автомат-телефонлар тармоғини кенгайтириш, бунда 1986—1990 йилларда шаҳарлараро автомат телефонлар сонини 2,5—3 баравар, 2000 йилга бориб эса 6—7 баравар кўпайтиришни назарда тутиш вазифаси топширилди.

1986—1990 йилларда барча медицина муассасалари, мактабларда, болалар боғча ва яслиларида, пионер лагерларида, қишлоқ жойлардаги савдо корхоналарида; аҳолига маиший ва маданий хизмат кўрсатиш корхоналарида телефон ўрнатиш мўлжалланмоқда.

Корхоналар, халқ хўжалиги муассасалари ва ташкилотларида 50 тадан кўпроқ телефон ўрнатилган тақдирда одатда министрликлар билан идораларга ажратиб бериладиган капитал маблағ ҳисобига идораларнинг ўз автомат телефон станциялари қурилиб, бундай станциялар белгиланган тартибда умумдавлат телефон тармоғига уланади.

Телефон алоқасини ривожлантириш борасида белгиланган программани бажариш учун КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети Алоқа воситалари саноати министрлиги, Электрон саноати министрлиги, Радио саноати министрлиги ва Электротехника саноати министрлиги зиммасига 1986—1990 йилларда шаҳар, қишлоқ ва шаҳарлараро автомат телефон станцияларининг ускуналари, радиореле линиялари, автомат телефонлар, узатиш системалари ҳамда зарур алоқа кабели ишлаб чиқаришни таъминлаш мажбуриятини юкладилар.

Қурилиш министрликларига 1986—1990 йилларда ва 2000 йилгача бўлган даврда СССР Алоқа министрлиги билан иттифоқдош республикаларнинг Алоқа министрликлари учун телефон алоқасини ривожлантириш юзасидан ушбу қарорда кўзда тутилган ишларни бажариш учун зарур бўлган темир-бетон буюмлар тайёрланишини таъминлаб туриш топшириғи берилди.

СССР Госпланига беш йиллик ва йиллик планларнинг лойиҳаларида «Алоқа» тармоғи бўйича белгиланган топшириқларни бажариш учун давлат капитал маблағлари лимитларини кўзда тутиш, шунингдек мамлакат, шаҳар, қишлоқ ва шаҳарлараро алоқа тармоқларини қуриш ҳамда уларни ишлатиш учун СССР Алоқа министрлиги билан иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига қурилиш машиналари, экскаваторлар, автокранлар, бульдозерлар, ағдарма машиналар ҳамда бошқа машина-механизм ва материаллар ажратиб бериш топширилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари билан СССР Алоқа министрлигига 1986—2000 йилларда давлат капитал маблағлари лимитларидан ташқари банкларнинг кредитлари ҳисобига мазкур қарорда белгиланган телефон алоқаси объектларини қуришга, кенгайтириш ва реконструкция қилишга рухсат берилди.

Қуриб битказилган уй-жой-граждан объектларини телефонлаштириш ишларининг амалга оширилиши устидан контролликни кучайтириш мақсадида давлат қабул комиссияларининг составига СССР Алоқа министрлиги билан иттифоқдош республикалар Алоқа министрликлари корхоналарининг вакилларини киритиш зарур деб топилди.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг ҳар йили телефон алоқаси объектларини барпо этиш ишларига студентларнинг ихтисослаштирилган отрядларини юбориб туриш тўғрисидаги таклифи қабул қилинди.

Белгиланган тадбирлар 1986—1990 йилларда аҳолига телефон алоқаси хизматини шу беш йилликдагига нисбатан 1,6—1,7 баравар, 2000 йилга борганда эса беш бараваргача ўстиришни таъминлайди, бу эса аҳолининг телефон алоқаси хизматига бўлган эҳтиёжини тўлиқроқ қондириш ҳамда унинг самарадорлиги ва сифатини анча ошириш имконини беради.

КЎКЛАМ ТАРАДДУДИ

Гагарин районидаги «Комсомолобод» пахта тозалаш заводи ходимлари баҳорги чигит экишга қизғин ҳозирлик кўришмоқда. Уруғликнинг қанчалик униб чиқиши текширувдан ўтказилмоқда, чигитларга ғўза касалликлари ва қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши химиявий ишлов берилаётир.

Корхона коллективи ушбу экиш мавсумида район хўжаликларига икки ярим минг тонна юқори сифатли уруғлик етказиб беради.

Суратларда: 1. Чигитга химиявий ишлов берилаётир. 2. Лаборантлар О. Маматова (чапда) ва Н. Баратовалар уруғлик чигит сифатини аниқлашмоқда.

И. Хўжаев фотолари. (ЎзТАГ).

ЦЕХГА ТРАКТОРЛАР КЕЛДИ

● Китоб райсельхозтехникаси устахоналарида капитал ремонтдан чиққан «Т-4А» ҳайдов тракторлари пухта ишлай бошлади.

Бу ерда 800 машинага мўлжалланган ихтисослашган цех ишга тушди.

Замонавий машина-ускуналар билан таъминланган ишлаб чиқариш корпуси заводга ўхшаб кетади. Бу ердаги бригадалар коллектив пудрат методи билан ишламоқда.

Ремонт қилинган дастлабки тракторлар далаларга чиқди. Механизаторлар ремонт сифатига яхши баҳо бердилар.

СИФАТ ГАРАНТИЯСИ

● Боғот районидаги ихтисослашган «Боғот» шоликорлик совхозида сўнгги экиш агрегати ҳам тахт бўлди.

Марказлаштириш бунга ёрдам берди. Хўжаликда қишлоқ хўжалик машиналарини бўлимларда ремонт қилишдан воз кечишди. Бу ерда шу ишни ихтисослашган бригада бажарди. Бригаданинг тузилганлиги совхозга катта наф келтирди. Илгари ҳамма бўлимларга эҳтиёт қисмлар автомобилларда етказиб берилларди. Совхозда янги метод билан ишлаб, машиналар ремонтига кетадиган харажатларни анча камайтиришди. **(ЎзТАГ).**

Эрта бугундан бошланади

Жонажон партиямиз билан Совет ҳукумати мамлакат экономикасини янада равнақ топтириш, халқимиз турмуш фаровонлигини юксалтириш хусусида тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненконинг пойтахт Куйбишев сайлов округи сайловчилари йиғилишидаги нутқи ана шундай ғамхўрликнинг яна бир ёрқин ифодаси бўлди. Унинг Советлар мамлакатини тағин ҳам гуллаган диёрга, янада қудратли давлатга айлантириш, совет кишиларининг турмушини моддий жиҳатдан маъмур, маънавий жиҳатдан эса бой қилиш билан йўғрилган сўзларида бугунги ва яқин истиқболдаги вазифалар тўла мужассамлашган. Бинобарин, Константин Устинович айтганидек «Келгусидаги аниқ истиқболни белгилаб олган, қилинадиган ишларнинг миқёсларини равшан англаган тақдирдагина энг яқин, энг зарур проблемаларни муваффақиятли ҳал этиш мумкин».

Дарҳақиқат, бугунги ютуқларимиз янада салмоқли бўлиши учун анча олисни кўзлаб иш тутиш керак. Умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилиш юзасидан белгиланган улкан режалар бунга мисол бўла олади. Коммунизм бунёдкорларини ҳар тарафлама баркамол қилиб тарбиялаш вазифаси кун тартибига янада кенгроқ кўламда қўйилаётганлигини яхши биламиз.

Ислоҳот билим юрти билан корхона, яъни кадр тайёрлайдиган маскан билан худди ўша кадр бориб ишлайдиган ташкилот ўртасидаги алоқани тағин ҳам кучайтириш, аниқроғи уларнинг бир ёқадан бош чиқариб ишлашларини тақозо этмоқда. Айтайлик, ўқув моддий базамизни мустаҳкамлашда бизга 2-уйсозлик комбинати билан «Главташкентстрой»нинг 2-пардозлаш тресги катта мададкор бўлмоқда. Уларга малакали мутахассис етказиб бериш эса бизга тан. Ўтган йилнинг ўзида билим юртимизни қурилиш учун зарур тўрт хил ихтисосдан бирини эгаллаган 486 талаба битириб чиқди.

Ёшларга таълим-тарбия беришни янги босқичга кўтариш истиқболлари белгиланган ислоҳот режаларини амалга ошириш юзасидан биз ҳам катта тадбирлар белгилаб олдик. Ўқув устахоналаримизнинг олтовини ҳам, фан кабинетларию, лабораторияларни ҳам қайта реконструкция қилмоқдамиз. Спорт базаси кенгаймоқда. Электр табло ва уч минг ўринли трибунаси ҳам бўлган стадион барпо этамиз. Бўлғуси бинокорларнинг билим ва касбни пухта эгаллаши, жисмонан камол топиши йўлидаги режаларни амалга оширишда оталиқ ташкилотларимиз албатта ёрдам берадилар. Ўртоқ К. У. Черненко айтмоқчи, куч — бирликда, ҳамжиҳатликда, ахир!

Р. ҲУСАНОВ,
Тошкентдаги А. А. Хўжаев номли 63-ҳунар-техника билим юрти мураббийси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

БАЙРОҚ ТОПШИРИЛДИ

Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида юксак натижаларга эришганлиги, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1984 йилги планини муваффақиятли бажарганлиги учун Бувайда райони КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Р. Хўжаев партия-хўжалик активининг 25 февраль куни бўлиб ўтган йиғилишида районга юксак мукофотни топширди. **(ЎзТАГ).**

ЧОРВАЧИЛИК—ЗАРБДОР ФРОНТ

ЮТУҚЛАРНИ МУСТАҲКАМЛАЙМИЗ

Чорвачиликни интенсив ривожлантириш, озуқа базасини мустаҳкамлаш, бу соҳадаги оғир меҳнат жараёнларини механизациялаштириш масалалари совхозимизда омилкорлик билан ҳал этилмоқда. Биз бир неча корпусдан иборат замонавий чорвачилик комплексига эгамиз. Сигирхоналар, бузоқхоналар ва бўрдоқига боқиладиган моллар учун мўлжалланган бинолар техника воситалари билан таъминланганлиги ишимиз сифати ва самарадорлигини оширмоқда. Айни пайтда бу ерда 1018 бош қорамол, жумладан 400 бош зотли сигир намунали парвариш қилинаётир.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненко Москва шаҳар Куйбишев сайлов округи сайловчилари учрашувидаги нутқида «Совет экономикаси интенсив ривожланиш йўлига тобора қатъият билан ўтмоқда. Бу эса бизнинг ҳам бугунги, ҳам эртанги энг биринчи ишимиздир», деб жуда тўғри таъкидлаб ўтди. Биз иш юритишнинг интенсив методларини ишлаб чиқаришга дадил жорий этишга доимо катта эътибор бериб келяпмиз.

Меҳнатни илмий асосда уюштириш, социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириш, зооветеринария фани ютуқларини изчил жорий этиш, озуқа имкониятларидан омилкорлик билан фойдаланиш совхоз маъмурияти, партия комитетининг доимий эътиборида турибди. Шунинг учун ҳам хўжалик чорвачилиги рентабелли соҳага айланди. 1983 йилда 30 минг сўм соф фойда олинган бўлса, 1984 йилда бу кўрсаткич 50 минг сўмни ташкил этди. Ҳар центнер маҳсулот таннархи 25 сўм арзонлашди. Озуқа базасини мустаҳкамлаб, говмишлар боқувини кучайтирилган рацион асосида йўлга қўйганимиз туфайли ўтган йили пландаги 1520 ўрнига 1655 тонна серқаймоқ сут соғиб олинди. Бу, 1983 йилдагига нисбатан 78 тонна кўп, демакдир.

Чорвачиликни интенсив ривожлантиришдаги муваффақиятлари учун хўжалигимиз кўп йиллардан бери Бутуниттифоқ Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида қатнашиб келмоқда. Бундан ташқари, Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотландик.

Эндиликда эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш, қишловни муваффақиятли якунлаш, янада юқори меҳнат унумдорлигига эришиш муҳим вазифалардан саналади. Соғувчилар ўртасидаги меҳнат беллашуви яхши натижалар бераётир. Сигирларнинг ҳар биридан кунига ўртача 10—12 килограммдан, жами 4000—4200 килограмм сут соғиб олиниб, эл дастурхонига етказиб берилмоқда.

Сут чашмасини оширишда мустаҳкам озуқа базаси асосий роль ўйнайди. Шунинг учун ҳам маъмурият билан партия ташкилоти мўл-кўл хашак жамғариш, зарур миқдорда ем тайёрлаш масаласини қишловга пухта ҳозирликнинг асосий шарти қилиб қўйган эди. Уюшқоқлик билан тер тўккан ем-хашак бригадаси аъзолари 7 минг тоннадан зиёд ширали, сервитамин озуқа тайёрлашга эришдики, бу ҳозирги кунларда бўрдоқиларни нормал семиртириш, говмишлар маҳсулдорлигини оширишда қўл келмоқда.

Ҳозир комплекс қошида ишлаб турган озуқа цехи коллективи ҳар куни таркиби бойитилган беш тонна аралаш озуқа, беш тонна атала тайёрлаяпти. Бу ишда Б. Ҳожиқулов, Х. Зокировлар алоҳида ибрат кўрсатишмоқда.

Парваришни илмий асосда олиб бориш соғувчиларнинг биринчи даражали вазифаси бўлиши зарур. Биз бунга ҳамиша амал қиламиз. Кунига ҳар бир соғин сигирни 2,5 килограмм омихта ем, 25 килограмм силос, 15 килограмм сенаж, 10 килограмм лавлаги билан озиқлантиряпмиз. Шубҳасиз, бундай рацион сигирлар сутини оширади, мойлилик даражасини кўтаради.

Халқимизда «Сигирнинг сути тилида» деган нақл бор. Озуқа рационини бузилмас қонун деб ҳисоблайман. Боқимимдаги 20 говмишга нормада белгиланган емишнинг бир килограммини ҳам қолдирмай едиришга ҳаракат қиламан. Озуқа қандай буғланиб димланаётгани, таркиби қандай бойитилаётгани билан мунтазам қизиқиб бораман.

Соғин бошланишидан бир-бир ярим соат илгари комплексга келиш, сигирлар ҳолидан хабар олишни одат тусига киритганман. Моллар таги қуруқ бўлишига ҳаракат қиламан. Суғориш ускуналари, гўнг чиқарадиган механизмлар қандай ишлаётганини кузатаман. Соғин пайтида эса сигирлар елинини илиқ сув билан юваман. Кунига ҳар бош сигирдан 12 килограммдан ошириб сут соғиб оляпман.

Комплексимизда маъмурчилик йўлида астойдил жон куйдираётган, касбига меҳр қўйган соғувчилар кўп. Ҳурмат Муродова, Орзигул Ҳайитова, Гулсара Бозорова, Ойбаҳор Дўстиёрова мусобақада доим пешқадам. Айниқса, «Ҳурмат Белгиси» орденли Ҳурмат Муродова сут булоғини оширишда эришаётган ютуқлар ҳаммани қувонтиряпти. Ўтган йили у боқимидаги сигирлардан пландаги 60 тонна ўрнига 64 тонна сут соғиб, кўпчиликдан ўзиб кетди.

Масъулиятли имтиҳон — қишлов давом этмоқда. Комплексдаги ҳар бир қорамолни қишловдан юқори семизликда олиб чиқиш, айниқса сигирлар маҳсулдорлигини муттасил ўстириш учун чорвадорларимиз катта куч-ғайрат сарфламоқдалар. Якунловчи йилда гўшт, сут ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни бутун чоралар билан янада кўпайтирамиз ҳамда Озиқ-овқат программасини бажаришга муносиб ҳисса қўшамиз.

Сабоҳат РЎЗИЕВА,
Самарқанд районидаги «Боғизағон» совхозининг сут соғувчиси.

РАСМИЙ ВИЗИТ БИЛАН

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Италия ҳукуматининг таклифига биноан 25 февраль куни расмий визит билан Москвадан Римга жўнаб кетди. У Испания ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан шу мамлакатга ҳам боради.

Аэродромда А. А. Громикони КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари Г. В. Романов, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар. **(ТАСС).**

ДЕЛЕГАЦИЯ КЕЛДИ

Чехословакия фашист босқинчиларидан озод қилинганлигининг 40 йиллигига бағишлаб СССРда ўтказиладиган ЧССР маданияти кунларида қатнашиш учун ЧКП Марказий Комитети секретари Й. Гавлин бошчилигидаги расмий делегация 24 февраль куни Москвага келди.

Аэропортда делегацияни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР маданият министри П. Н. Демичев, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар. **(ТАСС).**

НОҚОРАТУПРОҚ ЎЛКА: РИВОЖЛАНИШ УФҚЛАРИ

ИЖОДИЙ ИЗЛАНИШ

Новгород областининг Волот районида ишлаётган «Узновгородводстрой» трестига қарашли «Тошкент-4» махсус кўчма механизациялашган колоннаси ремонт устахонаси дарвозасидан охирги кўп чўмичли экскаватор чиқиб кетди.

Ўзбекистондан келган мутахассислар шу ер қазиш машиналарини ремонт қилиб, ўз социалистик мажбуриятларининг муҳим бандларидан бирини муддатидан илгари бажардилар.

Қишнинг ҳаддан ташқари қаттиқ келганлиги бу йил механизаторларни Новгород қўриғини ўзлаштириш тактикасини ўзгартиришга, ҳозирча ёпиқ зах қочириш системаларини қуришдан воз кечиб, кўклам-ёз кунларида нов-зовур ётқизувчи механизмлар экипажларининг иши учун энг мақбул шароитларни яратишга бутун кучни қаратишга мажбур этди. Шу сабабли механизация колоннаси ишчиларининг умумий йиғилишида кўп чўмичли экскаваторларнинг машинистлари ва уларнинг ёрдамчилари ўз агрегатларини ремонт қилиб бўлганларидан кейингина отпускага чиқадилар, деб қарор қилинди. Бутун иш шу қарорга мувофиқ ташкил этилди.

Ҳозир ремонтчилар графикка қатъий риоя этиб, бир чўмичли экскаваторларни ва оғир тракторларни далага чиқаришга шай қилиб қўймоқдалар.

Бир чўмичли экскаваторларнинг машинистлари ака-ука Виктор ва Владимир Кобаченколар, Козимжон Турдиев, Сергей Солоненко, Геннадий Егоровлар очиқ магистрал каналларни муваффақиятли равишда қазимоқдалар. Экскаваторчилар 1 мартгача «Октябрский» совхозида очиқ суғориш системасини қуриб битказиш мажбуриятини олганлар. Бу мажбуриятни бажариш учун бир метрдан ортиқ қалинликда музлаган ердан 30 минг кубометр тупроқ қазиб олиш керак.

Учта механизациялашган отряд бачки ўрмон ва бутазорларга дадил ҳужум қилмоқдалар.

В. ЧЕРНЯЕВ.
ТАСС — ЎзТАГ мухбири.
Волот,
Новгород области.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ саҳифаси

№ 2 (262)

ИШИМИЗНИНГ САМАРАДОРЛИГИ

ЖОНКУЯРЛАР

«Манғит» совхози назоратчилари айрим бригадаларда ерлардан нотўғри фойдаланилаётганлигини аниқлаб, бундан хўжалик раҳбарларини хабардор қилдилар. Аммо уларнинг бу гапи эътиборсиз қолдирилди. Шундан сўнг хўжалик жонкуярлари район халқ контроли комитетига мурожаат қилишга мажбур бўлишди. Район халқ контроли комитетида бу факт батафсил ўрганиб чиқилиб, хўжаликдаги кўзбўямачилик ва хўжасизлик ҳоллари район партия комитети бюроси муҳокамасига киритилди. Хўжалик раҳбарлари қаттиқ жазоланди. Айримлари жиноий жавобгарликка тортилди. Совхоз назоратчиларининг жонкуярлиги туфайли социалистик турмуш тарзимизга ёт бўлган яна бир салбий ҳодисага чек қўйилди.

Дарҳақиқат, назоратчининг актив ҳаётий позицияда бўлиши ниҳоятда муҳимдир. Бу ҳақда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненконинг халқ контролёрларининг Бутуниттифоқ кенгашида сўзлаган нутқида ҳам, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI ва XVII пленумлари қарорларида ҳам ибратли гаплар айтилди. Яширишнинг ҳожати йўқ, баъзи меҳнат коллективларида юз бераётган камчиликлар четдан келган текширувчилар, комиссиялар томонидан очилмоқда. Бўлмаса шу жойларда халқ назоратчилари йўқ дейсизми? Бор! Улар ўша камчиликлардан хабардор. Аммо, баъзи назоратчиларда активлик, принципиаллик етишмайди. Улар: «мен сенга тегмай, сен менга тегма» қабилида иш тутишади.

«Зеро, пировард натижада, халқ контроли социализмнинг табиатига зид бўлган, унинг принципларига тўғри келмайдиган ҳамма камчиликларни аниқлаш ва тугатишга ёрдам бериш учун яшайди»,— деган эди ўртоқ К. У. Черненко халқ контролёрларининг ўтган йили бўлиб ўтган Бутуниттифоқ кенгашида сўзлаган нутқида. Назоратчининг фаолияти чиндан ҳам кенг кўламлидир. Амалда ҳаётимизнинг ҳамма соҳаси фаол назоратдан четда қолмаслиги керак. Улар давлат интизомини мустаҳкамлаш учун изчил иш олиб боришлари, интизомсизлик фактларига қарши муросасизлик билан курашишлари лозим. Кишиларда хизмат вазифасига садоқатни кучайтириш, ўз иш ўрнида оқилона, тежамкорлик асосида меҳнат қилишини таъминлаш халқ мулки посбонларининг энг муҳим вазифаларидандир. Хизмат вазифасини суиистеъмол этишларга қарши курашиш, план-топшириқларининг бажарилишига кўмаклашиш, талабчанлик муҳитининг қарор топишига эришиш улар зиммасига катта масъулият юклайди. Халқ контроли группалари фақат айбдорларни аниқлашгина эмас, текшириш натижалари билан кишиларга тарбиявий таъсир кўрсатишни кучайтиришлари ҳам лозим. Ҳар бир меҳнатчида қонун-қоидаларга риоя этиш кўникмасини ҳосил қилишда уларнинг фаолияти катта аҳамиятга эга.

Районимиз халқ назоратчилари лоқайдлик, масъулиятсизлик кўринишларига қарши жиддий кураш олиб бормоқдалар. Ўтган йил мобайнида район халқ контроли комитети, жойлардаги группа ва постлар 1300 дан ортиқ рейд ва текширишлар ўтказдилар. Уларнинг аксарияти социалистик мулкни асраш, иқтисод ва тежамкорлик, маҳсулот сифатини яхшилаш, меҳнат интизомини мустаҳкамлашдек муҳим масалаларга бағишланди. Текшириш натижалари группа мажлисларида, партия ташкилотлари ва коллектив йиғилишларида муҳокама қилиб борилмоқда. Уларнинг натижаси ишлаб чиқаришда эришилаётган ютуқларда намоён бўлаётир.

Манғит қурилиш материаллари комбинати назоратчиларининг фаолиятидан бир мисол келтирайлик. Ўтган йили улар электр энергиясидан хўжасизларча фойдаланиш оқибатларини бартараф қилиш мақсадида қатор тадбирларни амалга оширдилар. Турли двигателлар, пайвандлаш аппаратларининг беҳуда ишлаши, электр чироқларининг кундузи ёниб туриши каби ҳолларга чек қўйилди. Пировардида комбинат бўйича 45 минг киловатт-соат электр энергияси тежаб қолинди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Умуман олганда; ўтган йили назоратчиларнинг актив фаолияти туфайли район бўйича 350 минг киловатт-соат электр энергияси, 170 тонна бензин, 240 тонна дизель ёнилғи, 150 тонна шартли ёқилғи тежалди.

Назоратчи — халқ мулкини асровчи, давлат манфаатини ҳимоя қилувчи кишидир. Жойлардаги ишнинг муваффақияти, камчиликларнинг ўз вақтида олди олиниши уларнинг активлигига бевосита боғлиқ. Районимиз халқ назоратчилари ўз бурчларини дилдан ҳис қилиб ишлашмоқда. Ҳозирги кунда улар кўкламги экиш кампаниясига тайёргарлик ишларини комплекс кўрикдан ўтказмоқдалар. Текшириш ва рейдлар давомида камчиликларни бартараф қилиш чораларини кўрсатиш, ишни яхшилашга қаратилган таклиф ва мулоҳазалар билдириш уларнинг кўпчилигига хос хислатдир.

З. МАҲМУДОВ,
Амударё район халқ контроли комитетининг раиси.

ХОМ АШЁ, МАТЕРИАЛЛАР, ЭНЕРГИЯНИ ИСРОФ ҚИЛИШ, ТЕЖАМАСЛИК — ХЎЖАЛИК ИШЛАРИДАГИ ТАРТИБСИЗЛИК КЎРИНИШЛАРИДАН БИРИДИР... ТЕЖАМКОРЛИК БУТУН ИҚТИСОДИЙ ТУРМУШИМИЗНИНГ ҚАТЪИЙ ҚОНУНИ БЎЛИБ ҚОЛИШИ КЕРАК.

К. У. ЧЕРНЕНКО.

Суратларда: юқорида — Избоскан районидаги Тельман номли колхоз халқ контроли группасининг раиси Ў. Сатторов, инженер А. Хожиматов, гараж мудири А. Ортиқовлар техника ремонти сифатини кўздан кечиришмоқда. Пастда — Алимкент пахта тозалаш заводи назоратчилари С. Бариева ва М. Гатауллинлар уруғлик чигитни хўжаликларга жўнатиш олдидан текшириб кўришяпти.

Е. БОТИРОВ ва В. СИРОТКИН фотолари.

Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетида

ТАРТИБ-ИНТИЗОМ КУЧАЙТИРИЛСИН

Текшириш шуни кўрсатдики, Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлиги ва унга қарашли халқ бадиий ҳунармандчилиги республика ишлаб чиқариш бирлашмаси миллий буюмлар ишлаб чиқариш ва бу соҳани ривожлантиришни зарур даражада ташкил этмаган. Ўн биринчи беш йилликда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш бўйича белгиланган вазифалар бажарилмаган. Министрликда 1985 йили 88 миллион сўмлик ёки 1984 йилда амалда эришилган натижадан 5,6 миллион сўмлик кам ҳунармандчилик буюмлари ишлаб чиқариш планлаштирилган.

1983—1984 йилларда министрликнинг кўпгина қуйи бўлинмаларида паст ишлаб чиқариш кўрсаткичлари қайд этилди. Қорақалпоғистон автоном республикаси Маҳаллий саноат министрлиги, Қашқадарё, Навоий областларининг маҳаллий саноат бошқармалари 1983 йил, Андижон, Сурхондарё область ижроия комитетлари маҳаллий саноат бошқармалари ва ҚҚАССР Маҳаллий саноат министрлиги 1984 йил бадиий ҳунармандчилик буюмлари ишлаб чиқариш планларини бажармади. Белгиланганидан 2,3 миллион сўмлик кам маҳсулот тайёрланди.

Министрликда шартнома мажбуриятларига етарли риоя қилинмаётир. Буюртмачиларга 1983 йили 29 хил, ўтган йили эса 26 хил маҳсулотдан кам етказиб берилди. Кейинги икки йилда бу соҳадаги камомад 4,5 миллион сўмликка етди. Маҳсулотлар вақтида етказиб берилмаганлиги учун 710 минг сўм жарима тўланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг халқ ҳунармандчилик буюмлари тайёрлашни кўпайтириш ҳақидаги кўрсатмаси ва тегишли планларнинг бажарилмаслиги бевосита ишлаб чиқаришни ташкил этишдаги жиддий камчиликлар, Риштон ва Чимбой шаҳарларидаги бадиий керамика буюмлари, Фориш шаҳрида гилам тўқиш, Самарқанд шаҳридаги «Труд женшин» фабрикасида эса қурилиш ва реконструкция ишлари чўзилиб кетганлиги билан боғлиқдир. Айни вақтда мавжуд қувватлардан самарали фойдаланилмаётир. Ҳолбуки, ана шу нуқсонларни тугатиш эвазига қўшимча салкам 15 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мумкин бўлур эди.

Маҳаллий саноат министрлигининг техника хизмати ва республика саноат бирлашмаси бадиий буюмлар хилларини янгилаш ва кўпайтириш билан мунтазам шуғулланмаётир. 1983 йили тегишли индекс билан 10 хил маҳсулот ишлаб чиқариш ўзлаштирилди, холос. Ўтган йили ишлаб чиқариш ўзлаштирилган янгиликлар жами буюмларнинг 1,1 процентинигина ташкил этди. Савдо ташкилотларининг халқ бадиий ҳунармандчилиги буюмларига буюртмалари тўла қондирилаётгани йўқ. Айни вақтда корхоналарда аҳолининг бу маҳсулотларига бўлган талаби етарли инобатга олинмаётир. Ўтган йилнинг 1 октябригача саноат бирлашмаси корхоналарида белгиланганидан ортиқча туриб қолган маҳсулотлар 2,8 миллион сўмликни ташкил этди. Бу олдинги йилдагига нисбатан 1,5 баробар кўпдир.

Ҳунармандчилик устахоналарида ишлаб чиқарилаётган буюмлар сифати бугунги куннинг юксак талабларига жавоб бермайди. Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг маҳсулот сифати бўйича давлат инспекцияси 1984 йили текширган пайтда буюмларнинг 83 проценти яроқсиз деб топилди. Корхоналар кейинги икки йил давомида маҳсулот сифати яхши эмаслиги ҳақида 214 та раддия олди. Технология интизомига ҳар доим ҳам риоя этилмайди.

Бир қатор корхоналарда янги техника ва илғор технологияни жорий этиш тадбирлари бажарилмаётир. Унга сарфланадиган моддий ва пул маблағлари таъминотида узилишлар рўй бериб турибди. Ушбу масала бўйича тайёрланган ҳисоботларда кўзбўямачилик фактлари учрайди.

Тошкент бадиий буюмлар фабрикаси икки йил мобайнида савдо ташкилотларига 1,4 миллион сўмлик кам маҳсулот етказиб берди. Шу муддатда маҳсулот сифати пастлиги ҳақида 80 га яқин раддия олинди. Буюмлар етказиб беришдаги узилишлар, маҳсулот сифатининг пастлиги учун 235 минг сўм жарима тўланди. Тошкентдаги уйларда маҳсулот тайёрлаш бадиий фабрикасида ҳам аҳвол яхши эмас. Текширувда кўздан кечирилган маҳсулотнинг 40 проценти брак қилинмоқда. Ўтган йили талабнинг ва сифатнинг пастлиги учун фабриканинг 185 минг сўмлик маҳсулоти қайтарилди. Чуст бадиий буюмлар фабрикаси эса ўтган йили пландагидан 1,4 миллион сўмлик кам маҳсулот ишлаб чиқарди. Савдо ташкилотларига керакли маҳсулотлар вақтида етказиб берилмаганлиги, буюмларнинг сифати пастлиги туфайли 32 минг сўм жарима тўланди. Янги техника ва илғор технологияни жорий этиш тадбирлари суст бажарилмоқда.

Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети республика Маҳаллий саноат министрлиги эътиборини халқ бадиий ҳунармандчилигини ривожлантириш, ишлаб чиқаришга янги техника ва илғор технологияни жорий этиш, давлат ва технология интизомига риоя қилиш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифатини яхшилаш бўйича қатор нуқсон ва камчиликлар мавжуд эканлигига қаратди.

Маҳсулот ишлаб чиқариш план ва топшириқларининг бажарилиши юзасидан зарур чоралар кўрилмаётганлиги, кўплаб сифатсиз маҳсулотлар ишлаб чиқарилиб, давлатга зарар етказилаётганлиги ва бошқа камчиликлар учун Тошкент бадиий буюмлар фабрикаси бош инженери Алимбоев, Тошкентдаги уйларда маҳсулот тайёрлаш бадиий фабрикаси директори Ф. Доштемирова, Чуст бадиий буюмлар фабрикаси директори А. Хонбоевлар тегишлича жазоландилар.

Республика Маҳаллий саноат министрлигига текширишда аниқланган камчилик ва нуқсонларни бартараф этиш юзасидан кўрилган чора ва қилинган ишлар ҳақида Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетига ахборот бериш топширилди.

Назоратчилар ҳақида ҳикоялар

СЎЗИ БИЛАН ИШИ БИР

— Тўрабой деган ажойиб назоратчи бор. Ҳамма ишни доимо пухта уддалайди, — деди Нурота район халқ контроли комитетининг раиси Аҳмаджон Эшонқулов «Нурота» совхозининг бош чўпони Тўрабой Шакаров тўғрисида.

Ана шундай илиқ гапларни хўжалик директори Зайнитдин Омонов, бош зоотехник Мурод Жельминовлардан ҳам эшитдик.

Тўрабой бош бўлган отарга келганимизда, атрофни қуюқ туман қоплаган, қаттиқ совуқ эди. Ўрта бўйли, қорачадан келган, камгап Тўрабой бизни илиқ қарши олди. Гап энг аввало қўйлар қишдан қандай беталафот олиб чиқилаётгани ҳақида борди.

— Бу йил қиш жуда чўзилди-да,— деди у туманга ишора қилиб. — Бундай шароитда сурувни яйратишда, уларга ем-хашак етказиб беришда қийинчиликлар содир бўлмоқда. Аммо, биз Ҳайдакўл ёқаларида қўйларни яйратиш учун имконият топдик. Ем-хашакка келсак... Унинг ҳар бир мисқоли ҳисоб-китобли. Уни эҳтиёткорлик билан, нобуд қилмасдан ишлатиш ҳозирги кун талаби...

Совхоз халқ контроли группаси раиси Бердибек Ирисбеков луқма ташлади:

— Тўрабойнинг ўзи ҳозир иқтисод ва тежамкорлик учун курашда фаоллик кўрсатмоқда.

Ҳа, Тўрабойнинг чўпонлик касбига қўйган ихлоси ютуқларида яққол кўриниб турибди. Ҳозир унинг қарамоғида 734 бош қўй мавжуд. У ўтган йили олган мажбуриятларини шараф билан бажарди: ҳар юз бош совлиқдан 154 тадан қўзи олди, 464 бош қўзини ўстиришга қолдирди. Бундан ташқари давлатга 674 дона қимматбаҳо, юқори навли тери топширди.

— Бу ютуқларга эришишимда назорат ишида иштирок этаётганим катта ёрдам бермоқда,— дейди Тўрабой. — Ўтган йили ем-хашак тайёрлаш даврида рейд ўтказдик. Айрим фермаларда ем-хашак тайёрлаш кўрсаткичи паст эканлиги сезилиб қолди. Бирма-бир ғарамларни ўлчаб чиқдик. Яшириб қолинган 120 тонна дағал хашакни аниқлаб, ҳисоботга киритдик. Ўз фойдасини кўзлаб юрган айрим мансабдор шахсларнинг таъзирини бердик. Мана, ҳозир ана шу меҳнатимиз маҳсулини кўраётирмиз.

Совхоз халқ контроли группаси раиси Тўрабойни қўзилатиш даврида ёқилғиларни тежаб-тергаб ишлатиш юзасидан ўтказилган текширишларда қатнашганлигини айтиб берди. Хўжалик халқ контроли группаси атрофига 31 нафар халқ назоратчиси бирлашган. Совхозда Тўрабойга ўхшаган Султон Аденов, Нурмурод Султонмуродов, Даврон Зарипов, Омон Соҳибов каби ташаббускор назоратчилар борки, улар эл мулкини сақлашда фидокорлик кўрсатишмоқда. Фақат ўтган йилнинг ўзидагина улар 21 та қўзи, 51 та тери яшириб қолинганлигини аниқладилар.

Халқ назоратчилари иқтисод ва тежамкорлик юришида қатнашиб, ўтган йилда 1300 килограмм автобензин, 400 килограмм дизель ёнилғисини тежашди.

Бир сўз билан айтганда, совхознинг барча соҳаларида халқ назоратчиларининг таъсири сезилади. Уларни ем-хашакни рацион асосида молларга бериш, зооветеринария хизматини яхши ташкил этиш, кундузги ва тунги боқувларнинг боришини кузатаётганларида учратиш мумкин.

Йилдан йилга чорва молларнинг сони ошиб бормоқда,— дейди Т. Шакаров. — Албатта, бу ўз-ўзидан мустаҳкам ем-хашак базасини яратишни тақозо қилади. Биз шу мақсадда бедазор майдонларни кенгайтиришни маъқул деб ўйлаймиз. Бизнинг ана шу эзгу ниятимизни қўллаб-қувватлаб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати 1977 йилда совхозимиз территориясида Сентобсой сув омборини қуришга қарор қилган эди. Бу иншоот қурилиши Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига топширилганди. Аммо, шуни айтиш керакки, бу министрлик қурилишни жуда суст олиб бормоқда.

Яқинда Тўрабой республика халқ контролёрларининг активи йиғилишида сўзга чиқди. У совхоз халқ назоратчилари олиб бораётган ишлар ҳақида гапирар экан, нутқини қуйидаги сўзлар билан якунлади:

— Биз халқ назоратчилари ўртоқ К. У. Черненконинг «Халқ контролёрлари ҳамиша, ҳамма жойда, ҳар қандай вазиятда курашчидир. У доимо толмас курашчи бўлиб қолаверсин!» —деган оқилона сўзларига ўзимизнинг амалий ишларимиз билан жавоб берамиз.

Биз «Нурота» совхозида бўлганимизда, бунинг шоҳиди бўлдик. Ҳа бу ерда сўзи билан амалий иши бир назоратчиларни кўриб фахрланасиз. Уларнинг орасида актив назоратчи Тўрабой Шакаров ҳам бор.

А. МАҲСУМОВ.

ЖОЙЛАРДАН ХАБАРЛАР

● ЎРТА ЧИРЧИҚ

Тошкент областининг Ўрта Чирчиқ районидаги тикувчилик фабрикасида ишлаб чиқариш қониқарсиз ташкил этилган. Маҳсулотнинг 45 процентга яқини ойнинг учинчи ўн кунлигида тайёрланмоқда. Дам олиш кунлари ишга чиқиш ҳоллари такрорланаётир. Корхона раҳбарлари кўзбўямачиликка йўл қўймоқдалар. Бу ерда текшириш ўтказган халқ назоратчилари ўтган йилнинг октябрь ойида бажарилган иш 59 минг сўмга ошириб ёзилганлигини аниқладилар. Бу кўзбўямачиликка қонуний тус бериш мақсадида айрим тикувчиларнинг бажарган ишлари ошириб кўрсатилган.

Корхонада мавжуд машина-механизмлардан ҳам самарали фойдаланилмаётир. Эскирган дастгоҳлар замонавий, серунум машиналар билан алмаштирилмаётир.

Тошкент область халқ контроли комитети юқоридаги хато ва камчиликлар учун корхона директори С. Холиқов ва бош инженери К. Алимовларни тегишлича жазолади.

● ҚАРШИ

«Каршистрой» бошқармасида ички назорат ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Контрол-ревизия бошқармаси кадрлар билан етарли таъминланмаган, унинг ходимларидан бошқа мақсадларда ҳам фойдаланилмоқда. Натижада кўпгина тафтиш ва текширишлар юзаки ўтказилаётир. Жиддий хато ва камчиликлар атрофлича аниқланмаётир. Бошқарманинг молия-хўжалик фаолиятида қонунсизликлар учраб турибди. Тафтиш ўтказиш муддатлари ва унинг натижаларини кўриб чиқиш чўзиб юборилипти. Бошқарма фаолиятидаги камомад ва давлат ҳақига хиёнат қилиш ўз вақтида очиб ташланмаяпти. Ишдаги пала-партишлик тартиб-интизомнинг сусайишига сабоб бўлмоқда.

Қашқадарё область халқ контроли комитети тафтиш ишлари сифатининг пастлиги учун «Каршистрой» бошқармаси контрол-ревизия бошқармаси бошлиғи А. Маматовга қаттиқ ҳайфсан эълон қилди ҳамда пул начёти қилди. Бошқа айбдор кишилар ҳам тегишлича жазоландилар.

● ЖАЛОЛҚУДУҚ

Андижон областининг Жалолқудуқ районидаги бир қатор хўжаликларда ерга минерал ўғит бериш ва маҳаллий ўғит чиқариш суръати паст. Қишлоқ хўжалик техникаси ремонти, суғориш тармоқларини кўкламга ҳозирлаш талаб даражасида эмас. Свердлов номли колхоз, Ильич номли ва «Ойим» совхозларида ерни шудгорлашда сусткашликка йўл қўйилаётир. «Пахтакор», Свердлов номли колхозлар ҳамда Ильич номли совхозда маҳаллий ўғит чиқаришга етарли эътибор берилмаётир.

Текшириш натижасида аниқланган ана шу ва бошқа қатор камчиликлар район халқ контроли комитетининг мажлисида муҳокама қилинди. Свердлов номли, «Пахтакор» колхозлари, Ильич номли совхоз бош агрономлари Р. Раҳимов. З. Муродов ҳамда Р. Бердиқуловларга интизомий жазо берилди.

РАССОМ ХАНДАСИ

ГАП БОШҚА-Ю...

Норин районидаги Карл Маркс номли, «Ўзбекистон», Ильич номли колхозларнинг раҳбарлари қишлоқ хўжалик техникасининг аҳамияти, у деҳқоннинг таянчи эканлиги ҳақида кўп гапиришади-ю, аммо уни авайлаб асраш, сақлаш учун қулай шарт-шароит яратиш ҳақида астойдил қайғуришмайди. Текшириш ўтказган халқ мулки посбонлари кутилмаган манзаранинг шоҳиди бўлдилар. Карл Маркс номли колхозда техниканинг асосий қисми очиқ ҳавода сақланмоқда. Учта автомашина ва тўртта трактор прицепи ремонтталаб, қисмларга бўлинган-у, шундайлигича қолган.

Аммо гапнинг қизиғи бу эмас. Ушбу хўжаликда ҳисоботлар тайёрлашнинг «антиқа усули» қўлланилаётир. Техникани созлаш ишлари ўлда-жўлда-ю, уни мавсумга тайёр эканлиги ҳақида маълумот юқори ташкилотларга жўнатилган. Ильич номли, «Ўзбекистон» колхозларида ҳам аҳвол яхши эмас. Ремонт ишлари қиёмига етказилмаган. Айрим қисмлари камчил машиналар сероб.

К. Маркс номли колхоз бош инженери Н. Турсунов, Ильич номли ва «Ўзбекистон» колхозлари ремонт устахоналари мудирлари А. Қўчқоров ва А. Мўминовлар наҳотки кунлар илиб, кўклам эшик қоқаётганлигини ҳис этишмаётган бўлса.

С. БОБОШЕВ.
Наманган области.

ЎГАЙ СОҲА

Хоразм область савдо бошқармаси ташкилотларида қишда сақлаш учун сабзавот ва қайта ишланган сервитамин маҳсулотлар тайёрлаш «бегона соҳа» ҳисобланади. Бу борадаги планлар барбод берилаётгани, мавжуд сабзавот маҳсулотлари ачинарли аҳволда сақланаётганини бошқача баҳолаш мумкин эмас.

Конкрет мисолларга мурожаат этайлик. Ўтган йили 14 хил маҳсулотдан 9 хили планда белгиланганидан анча кам тайёрланди. Базаларда маҳсулот сақлашнинг тегишли қоидаларига риоя қилмаслик одат бўлиб қолган. Урганч шаҳар озиқ-овқат савдоси бўлими базасидаги аҳвол фикримизнинг далилидир. Бу ерда олма, картошка, сабзи, бодринг каби турли хил маҳсулотлар бир жойда асралаётир. Деярли бир ярим тонна картошка чириб, истеъмол учун яроқсиз ҳолга келган. Областдаги ишчилар таъминоти бўлимларида ҳам аҳвол ачинарли. «Туямуюнгидрострой» қурилиш бошқармаси ишчилар таъминоти бўлимида пиёз очиқ ҳавода сақланаётганлигидан кўкара бошлаган. Уч тонна картошка чиқитга чиқарилган.

Хоразм область агросаноат бирлашмаси директори Ш. Юсупов, область савдо бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Б. Маткаримов, «Туямуюнгидрострой» ишчилар таъминоти бўлими бошлиғи У. Ҳолмуротовлар бу сабоқдан тегишли хулоса чиқариб олишармикан!

О. РАСУЛОВ.
Хоразм области.

ҲОТАМТОЙЛАР

Дунёда энг осон нарса нима! Бу саволга ҳамма ҳар хил жавоб қайтаради, албатта. Аммо, Самарқанд химия заводи раҳбарлари: «Давлат ҳисобига ҳотамтойлик», деб жавоб берсалар ажаб эмас.

Яхшиси, гапни бир бошидан бошлайлик. Самарқанддаги бу корхонада ишлаб чиқариш планлари сурункасига бажарилмай келаётир. Буюртмачиларга минерал ўғит ва олтингугурт етказиб бериш шартномаларига риоя этилмайди. Мавжуд қувватлардан фойдаланишнинг аҳволи ночор. Аммофос ва фосфор кислотаси ишлаб чиқариладиган машина ва механизмларнинг ярмидангина фойдаланилмоқда. Технология ва меҳнат интизоми талаб даражасида эмас. Баъзан бутун бошли цехлар бекор туриб қоляпти.

Ҳаммадан ҳам корхонада ноишлаб чиқариш сарфи кўпайиб бораётганлиги ачинарлидир. Шу ҳисобдан икки йилда 4,5 миллион сўм зарар кўрилди.

Аммо, корхона маъмурияти бу бошбошдоқликдан тегишли хулоса чиқариш ўрнига, давлат ҳисобига ҳотамтойлик қилиш, қонунларни четлаб ўтиб мукофот пули ёзишдан ўзларини тиёлмаётирлар. Завод директори Р. Ёқубов, унинг ўринбосари Г. Бессоновларнинг фармойиши билан жами 37 минг сўм мукофот пули тўланган.

Корхонада давлат маблағини совуришга барҳам бериш пайти келмадимикан!

С. АБДИШУКУРОВ.
Самарқанд области.

А. ХОЛИҚОВ расмлари.

НАЗОРАТ ПОЧТАСИДАН

ҚАТЪИЯТ

Ёзёвон районидаги «Ёзёвон» совхозининг меҳнатчилари ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилини барча соҳаларда муваффақиятли якунладилар. Марказий Фарғона ерларида деҳқончилик қилаётган азамат чўлқуварлар ўтган йили мамлакатга пландаги 7431 тонна ўрнига 8432 тонна чўл пахтаси етказиб бердилар.

Бу муваффақиятларда халқ мулки посбонларининг ҳиссалари катта. Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ кенгаши материалларини чуқур ўрганиб, ўзларига дастуриламал қилиб олган назоратчилар тежамкорлик учун курашни кучайтириш, мавжуд резерв ва имкониятлардан самарали фойдаланиш байроқдори бўлиб чиқмоқдалар. Кейинги вақтда социалистик мулкни авайлаб сақлаш, ер, сув, ўғит ва техникадан оқилона фойдаланиш бўйича текшириш ва рейдлар ўтказилди. Халқ назоратчиларининг бевосита таклифларига биноан аниқланган камчиликлар бўйича мансабдор шахслардан коллективга келтирилган 569 сўм зарар ундириб олинди. Йўл қўйилган хато ва нуқсонлар учун 18 киши огоҳлантирилиб, 7 кишига ҳайфсан эълон қилинди.

Хўжалик назоратчиларидан Ш. Каримов, О. Қўчқоров, З. Исломова, Р. Мирзараҳимовлар жамоатчилик топшириқларини виждонан адо этиш билан бирга меҳнатда ҳам намуна кўрсатмоқдалар.

А. МАДРАҲИМОВ,
Фарғона области.

ФАН—БЕШ ЙИЛЛИК ХИЗМАТИДА

БОЙЛИК ВА НАФОСАТ МАНБАИ

Ўсимликлар дунёси саломатлик, нафосат, бойлик манбаидир. Бинобарин, инсониятни тўйдирадиган, кийинтирадиган ҳам шулар. Ўзбекистон ва унга чегарадош республикалар чўлларида, қир-адирларида, тоғли районларида олти мингдан ортиқ ўсимлик тури ўсади. Уларни илмий асосда ўрганиш ва халқ хўжалигида оқилона фойдаланиш юзасидан тавсиялар яратиш олимларимиз олдида турган асосий вазифалар сирасига киради. Эндиликда биологлар, кимёгарлар, фармакологлар, технологлар ҳамда шифокорлар яқин ҳамкорликда ишлаб, доривор ўсимликлардан унумли фойдаланиш борасида катта ютуқларни қўлга киритмоқдалар.

Ўсимликлар таркибидаги турли кимёвий моддалар уларнинг турига, ўсиш даври ва шароитига қараб алоҳида-алоҳида ўрганилади. Мақсад ҳар бир бирикманинг ўзаро боғланиши, биогенезиси, ўсимлик танасидаги ролини аниқлашдан иборат. Ажратиб олинган ўсимлик моддаларининг физиологик хоссаларини ўрганиш ва шу асосда биологик актив препаратларни синтез қилиш борасида бизда ҳатто хорижда ҳам эътироф этилган ютуқлар қўлга киритилди.

Алкалоидлар химияси лабораториясида тўрт мингдан ортиқ ўсимлик ўрганилиб, етти юздан кўпроқ алкалоид ажратиб олинди. Уларнинг деярли ярмиси янги алкалоиддир. Булар орасида физиологик актив моддалар ҳам борлиги аниқланди ва жорий қилиш учун амалиётга тавсия этилди. Масалан, исириқдан ажратиб олинган ҳамда асаб касаллигини даволашда фойдаланилаётган дезоксипеганин, нафас қисиш хасталиги муолажасида қўлланилаётган ликорин каби дори-дармонларни эндиликда медицина саноатимиз кўп миқдорда ишлаб чиқармоқда. СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг Фармакология комитети медицина амалиётида қўлланиш учун рухсат этган юрак хасталигини даволашда ишлатиладиган олитаризид, этизимозид, стропантин-к бета препаратлари ҳам кимёгарларимиз тавсияси асосида ўсимликлардан ажратиб олинмоқда. Пес касаллигини даволашда қўл келадиган псоролеин, анжир баргидан олинган псоберан дорилари ҳам бизда топилган бўлиб, эндиликда улар медицинада қўлланишга рухсат этилган. Москвадан яна бир хушхабар келди. Изланишларимиз маҳсули бўлмиш ратибол препарати ҳам амалиётга йўлланма олди.

Доривор ўсимликларнинг мавжуд манбаини аниқлаш, уларни маданий шароитда ўстириб кўпайтириш ва шу йўл билан кимёгарларни доривор ўсимликлар билан етарли таъминлаш, қишлоқ хўжалик ўсимликларининг ўсишига ижобий таъсир кўрсатувчи, ёввойи, бегона ўтлар ва зараркунанда ҳашаротларга қарши курашишда қўлланиладиган гербицид ва фунгицидлар, ғўза дефолиациясида ишлатиладиган препаратлар яратиш борасидаги изланишлар ҳам диққатга сазовор. Ингичка толали ғўза баргини тўкишда заҳарсиз «Бутилкаптакс» препарати Сурхондарё, Қашқадарё ва қўшни Тожикистон пахта далаларида кенг қўлланилиб, катта иқтисодий самара бермоқда, атроф-муҳит ва сув манбаларининг мусаффолиги таъминланмоқда.

Сабзавот-полиз маҳсулотлари, меваларнинг зараркунандаларига қарши ишлатиш учун бизда «Олгин» препарати яратилди, уни олишнинг такомиллашган технологияси ишлаб чиқилди. Бу препарат ўтган йили Ўзбекистондан ташқари Қирғизистон ва Молдавияда, РСФСРнинг Краснодар ўлкаси ва Ростов областида тажриба йўсинида синаб кўрилди. Айни вақтда СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги тавсияси билан яна бир нечта препаратимиз дала шароитида синаб кўрилмоқда. Булар орасида розалин гербициди, этоксилен, ғўзанинг илдиз чириш касаллигига қарши курашишда ишлатиладиган КМАХ каби дорилар бор.

Янгийўл биохимия заводида саноат чиқиндиси — лигниндан аммонийлаштирилган органик минерал ўғит олинмоқда. Ленинград областидаги бир комбинатда эса лигниндан озиқ-овқат саноати учун зарур ванилин маҳсулоти ишлаб чиқарилмоқда. Ҳар иккала корхонадаги чиқиндидан маҳсулот олиш технологияси институтимизда яратилганлиги ва амалиётда ўз ўрнини топганлигидан мамнунмиз.

Илм-фан беш йилликка, экономикани юксалтириш, халқимиз турмуш фаровонлигини оширишга янада кўпроқ хизмат қилиши керак. Коллективимизда бу масалага кейинги йилларда, айниқса, катта эътибор берилаётир. Жумладан, ёғлар химияси лабораториясида ишлаб чиқилган технология асосида ёғларни паст ҳароратда тўйинтириш йўли билан маргарин олиш усули Тошкент ёғ-мой комбинатида йўлга қўйилди. Олимларимиз тавсияси асосида қизилмия ўсимлиги илдизидан етмак олиш Чимкент химия-фармацевтика заводида бошлаб юборилди. Қўқон ёғ-мой комбинатида эса озуқа оқсил ва доривор фитин моддалари ишлаб чиқариш учун сўнгги тайёргарлик ишлари кетмоқда.

Фаннинг кучи амалиётда дейишади. Илмий-тадқиқотлар самарадорлигини кўрсатувчи мезон эса олинаётган иқтисодий фойдадир. Бизда бу кўрсаткич йил сайин ортиб бормоқда. Ўтган йили илмий-тадқиқотларга сарфланган ҳар бир сўмнинг қайтими 1983 йилги кўрсаткичга нисбатан қарийб икки ҳисса ортди. Бунга, албатта, инсон сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлайдиган дори-дармонларнинг самараси кирмайди. Таъбир жоиз бўлса, уларни социал самарадорлик дейиш мумкин.

Илмий ечимлар натижаларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш соҳасидаги ишларни тағин ҳам кучайтиришимиз, илмий тадқиқотларни шу куннинг юксак талаблари асосида ташкил этиш юзасидан самарали тадбирлар кўришимиз керак. Айни чоғда эскириб қолган айрим асбоб-ускуналарни янгилари билан алмаштириш вақти келди. Юксак самара билан ишлайдиганларидан эса янада унумлироқ фойдаланишимиз лозим. Шуниси ҳам борки, айрим физиологик актив препаратларимизнинг фойдали хоссалари аниқланишидан то уларни амалиётга татбиқ қилишгача бўлган муддат баъзан ўн-ўн беш йилга чўзилиб кетяпти. Ваҳолонки, бу муддатни икки-уч марта қисқартириш мумкин. Ҳамма гап мавжуд имкониятдан тўғри фойдалана олишда қолган. Тошкент ва Наманган областларидаги доривор ўсимликлар совхозларида ҳам ҳали талай ишларни бажаришимиз керак.

Илмий-тадқиқотлар кўламини янада кенгайтириш ҳамда олинган натижаларни тажриба қилиб кўриш учун бизда экспериментал-технология лабораторияси биноси қурилиши бошланган эди. Мана, орадан икки-уч йил ҳам ўтдики, қурилишда иш силжимаяпти. Бу борада «Главташкентстрой» раҳбарлари амалий ёрдам берадилар, деган умиддамиз.

Ўзининг самарали илмий-тадқиқотлари билан халқ хўжалигини ривожлантиришга, аҳоли сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлашга ҳисса қўшиб келаётган институтимиз коллективи жонажон партиямиз XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун янада зўр ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқда.

Ҳ. АБДУАЗИМОВ.
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ўсимлик моддалари химияси институти директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари, химия фанлари доктори.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

● ВИЛЬНЮС

Вильнюсдаги 1-автотранспорт корхонасининг юк машиналари капитал ремонтсиз нормадаги муддатдан анча узоқ хизмат қилмоқда. Натижада бу ерда ҳар ой топшириққа қўшимча ўн минглаб тонна юк ташилмоқда. Бунда корхона новаторларининг катта хизматлари бор. Улар автомобилларнинг профилактик ремонтини анча енгиллаштирувчи бир қанча кичик механизация воситаларини яратдилар.

● ФРУНЗЕ

Қирғизистон колхоз раислари ва совхоз директорларидан қирқ нафарга яқин киши олий мактабда қайта тайёргарликдан ўтди. Улар район агросаноат бирлашмаси кенгашларининг йўлланмаларига мувофиқ К. И. Скрябин номидаги Қирғизистон қишлоқ хўжалик институти малака ошириш факультетида икки ой шуғулландилар. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ишлаб чиқаришни планлаштириш ва бошқариш, қишлоқда коллектив пудрат ва ички хўжалик ҳисобини жорий этишнинг илғор методларини, бошқа масалаларни ўрганиб чиқдилар. Практикани эса Чу водийсининг илғор колхозлари ва совхозларида ўтдилар. Бир йил ичида республика агросаноат комплексининг беш юзга яқин вакили факультетда қайта тайёргарликдан ўтади.

● ТЕРНОПОЛЬ

Шумск районидаги И. Франко номли колхозда қурилган новвос боқиш комплекси Карпат бўйида энг катта комплекс бўлиб қолди. Бу ерда бир вақтда тўрт ярим мингта новвос боқилади. Уларни боқадиган комсомол-ёшлар коллективига меҳнат қилиш ва дам олиш учун яхши шароитлар яратилди.

● ЛЬВОВ

Львов область Сокол райсельхозтехникасида хўжаликларни запас қисмлар билан гарантияли таъминлаб туриш ташкил этилди. Узел ва деталлар колхоз ва совхозларнинг эҳтиёжларига кўра, керакли жойга етказиб берилмоқда. Муайян хўжаликларга бириктиб қўйилган мутахассислар талабларнинг бажарилишини кузатиб бормоқдалар. Натижада машина-ускуналарнинг тахт бўлиши, пухта ишлаши ортмоқда. Районда ҳар ўнта трактордан тўққизтаси, ер ҳайдайдиган ва экадиган агрегатларнинг ҳаммаси, дон комбайнларининг учдан икки қисми ремонтдан чиқарилган.

(ТАСС).

УМИДНИНГ ЎЗИ ОЗЛИК ҚИЛАДИ

ёки Самарқанд рўзғор холодильниклари сизга манзурми?

Очиқ эътироф этиш керак: рўзғор холодильниклари заводи иш бошлаган 1973 йилдан бери фақат нордон гаплар учун «нишон» бўлиб қолди. Орадан ўн икки йил ўтиб кетибдики, у қаддини ростлай олмади. Заводни қолоқлик гирдобидан қутқариш, ишлаб чиқариш суръатини ошириш, меҳнат унумдорлигини ўстириб, маҳсулот сифатини таъминлаш йўлидаги уринишлар беҳуда кетмоқда. Ўтган давр мобайнида завод директори олти марта, бош инженер ўн марта алмаштирилганлиги кишини ўйлатиб қўяди. Бундай қўнимсизлик корхонада меҳнат интизомини деярли издан чиқариб, завод маҳсулоти обрўсининг тушиб кетишига сабаб бўлмоқда.

Эсингизда бўлса, завод конвейеридан дастлаб «Самарқанд» маркали холодильник ҳаётга йўлланма олганди. Афсуски, бу маҳсулот харидорларга маъқул бўлмади. Ўрта Осиё республикалари, хусусан, Ўзбекистон савдо ташкилотлари маҳсулотни кетма-кет заводга қайтара бошлади. Шундан кейин мўлжал ўзгарди. Эски марка ўрнини «Самарқанд—2» холодильниги эгаллади. Тўғри, аввалгисига қараганда ҳажми каттароқ бўлиб, анча такомиллаштирилган эди. Бироқ бу марка ҳам харидорлар ишончини оқламади: холодильник мотори кўнгилдагидек совутмас, тезда қизиб кетиб, бузилиб қолаверди. Конвейердан чиққан минглаб холодильниклар турли республикалар савдо базалари, омборлар, магазинларда узоқ вақт туриб қолди. Ниҳоят савдо ташкилотлари уларни яна «изига» қайтарди.

Лекин завод раҳбарлари ҳам бўш келмади. Сувдан қуруқ чиқиш пайида бу тур маҳсулотни ҳам эскирган деб топишди-ю, осонгина баҳридан ўтишди. Конструкторлар зудлик билан янги маҳсулот чизмаларини тайёрлаб беришди. 1981 йилнинг 1 январидан бошлаб завод конвейерида «Снежинка» номи билан янги холодильник пайдо бўлди.

Коллектив янги маҳсулот келажагига катта умид қилди. Аммо иш фақат умид билан битмас экан. Тағин омад юришмади. Завод билан савдо ташкилотлари ўртасида яна келишмовчилик юз берди. Россия Федерацияси, Белоруссия, Қозоғистон, Грузия, Арманистон, Туркманистон ва республикамиз савдо базалари «Снежинка»ни харидорларга рўпара қилишдан безиллаб қолишди. Кўпдан-кўп маҳсулот брак қилиниб, заводнинг ўзига жўнатилди.

— Заводимиз маҳсулотини фақат ўзимизда назарга илишмаяпти. Россия Федерациясида тўппа-тузук ҳурматлашади, — эътироз билдирди корхона директори Р. Ёрмуҳаммедов. Директор ноҳақ. РСФСР савдо ташкилотлари 1983 йилда 461 дона «Снежинка»ни брак деб қайтарган бўлса, 1984 йилда 621 холодильникни давлат стандарти талабларига жавоб бермаганлиги учун қабул қилмади. Сўнгги икки йил ичида РСФСР ва Ўзбекистон савдо базалари корхона ишлаб чиқарган 16.272 холодильникни заводга қайтариб юбордилар.

«Самарқанд», «Самарқанд-2» ва «Снежинка» маркали холодильниклар уй бекалари йўлдошига айланолмай, конвейердан бутунлай тушиб қолганлиги сабаблари турлича. Масалан, бош инженер Ю. Пак бу борада савдо ташкилотларини айблади. Гўё улар Самарқанд холодильниги обрўсини кўтариш учун интилишмаётган, баъзи ҳолларда омборларда атайлаб сақлаб туришаётган эмиш. Лекин оддий бир ҳақиқат бор: маҳсулот сифатли бўлса, у ҳар қандай шароитда ҳам харидор назарига тушаверади!

Корхонадан мактуб

Шуни айтиш лозимки, корхонада ишлаб чиқариш суръати ва меҳнат унумдорлигининг ўсиши талаб даражасида эмас. Завод файдаланишга топширилгандан буён ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ортиш ўрнига камайиб кетди. Масалан, ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида бу ерда 90.703 дона холодильник тайёрланган бўлса, 1983 йилда бу миқдор 81.030 тага тушиб қолди. Бултур эса ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми яна ҳам қисқарди — 72.330 тани ташкил этди. Ўн уч йил давомида маҳсулот тайёрлаш плани фақат икки марта — 1982 ва 1983 йилларда бажарилди, холос. Маҳсулот реализация қилиш плани эса фақат 1982 йилда 101 процент уддаланди. Қолган ўн бир йил давомида бу борада доимий узилишлар рўй берди.

Завод ишчи-хизматчилари эътирозини фақат бир масалада қувватлаш мумкин: корхонага Сумгаит компрессорлар заводи ғоят сифатсиз, чидамсиз совутиш моторлари етказиб бермоқда. Ишчилар тили билан айтганда мотор ҳар қандай машина-механизмнинг «юраги» ҳисобланади. Худди ана шу «юрак» мўътадил ишламаслиги туфайли Самарқанд холодильниклари ҳам уч йиллик кафолат муддатини ўтай олмаяпти. Бу масалада самарқандлик холодильниксозлар республикадаги тегишли министрлик ва идоралар ёрдамига муҳтож бўлиб турибдилар.

Энди бевосита корхона ишлаб чиқаришининг ўзига тўхталиб ўтайлик. Мавжуд 12 цехнинг ҳаммаси мураккаб механизмлар, автомат ва ярим автомат машиналар билан жиҳозланган бўлишига қарамасдан, улардан самарали фойдаланилмаяпти. Айниқса, меҳнатни илмий асосда уюштириш ишлари эътибордан четда қолмоқда. Маҳсулот сифатини яхшилаш учун ишчи-хизматчиларда масъуллик етишмаяпти. Кўпгина мураккаб технология жараёнларини бошқариш ўз касбини пухта эгалламаган, тажрибасиз кишиларга топшириб қўйилган. Баъзи муҳим деталларни ясаш, уларни йиғиш ва жой-жойига ўрнатиш бўйича малакали мутахассислар йўқ. Штамплаш, агрегат, пластмасса, галваника, йиғув цехларида меҳнат интизоми бўшаштириб юборилган. Прогул қилиш, кечикиб келиш, бракка йўл қўйиш каби ҳоллар тез-тез учраб турибди. Сўнгги пайтларда қўнимсизлик авж олиб кетиб силлиқловчилар, фрезерчилар, токарь, слесарь, электр-газ пайвандловчи сингари касб эгалари етишмаётир. Ўтган йилнинг ўзида анча киши турли сабабларга кўра ишдан бўшаб кетди.

Яқинда корхона конвейерига яна янги маҳсулот «Снежинка—М» холодильниги қўйилди. Ҳажми 240 литр, музхонаси 40 куб дециметр бўлган янги холодильник мотори анча такомиллаштирилди, қўшимча совутиш агрегати билан таъминланди. Бироқ яна гап — ишлаб чиқариш жараёнларида турли хил узилишларга йўл қўймаслик, зарур деталь ва қисмларни ясаш ҳамда йиғишда ишчи-хизматчилар масъулиятини оширишга бориб тақалади, албатта. Ваҳолонки, дастлабки тажрибалар яна шуни кўрсатдики, янги маркали маҳсулот ишлаб чиқариш учун ҳам завод ҳозир тайёр эмас. Металл ва бошқа хом ашёлар таъминотида узилишлар бўляпти. Сумгаит компрессорчилари корхонага зарур миқдорда мотор етказиб бермаяпти. Натижада завод план интизомида яна бузилишлар рўй бермоқда. Шу йилнинг январь ойи плани бажарилмай қолганлиги бунинг ёрқин далилидир. Агар аҳвол шу тарзда ҳукм сураверса, корхона беш йилликнинг тугалловчи йилида 70 минг дона холодильник етказиб бериш юзасидан олган мажбуриятини қандай бажаракин?

А. ДИЛМУРОДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

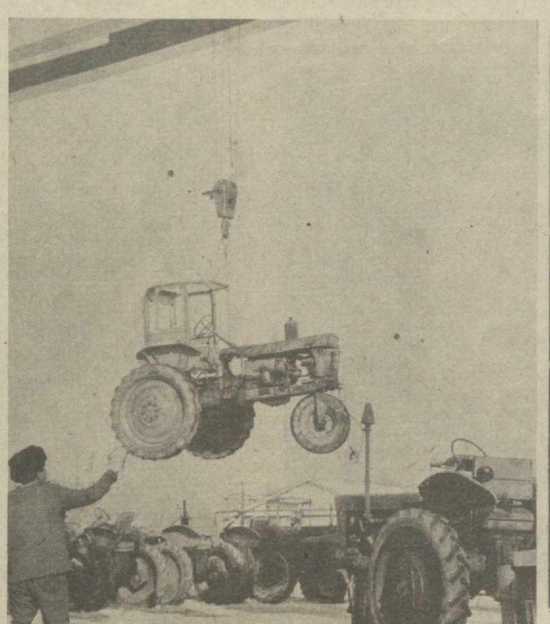

«Госкомсельхозтехника» Хўжаобод район бирлашмасида қишлоқ хўжалиги техникасини сифатли ремонт қилиб, ўз вақтида, хўжаликларга етказиб беришга катта эътибор бериляпти. Суратда: тайёр тракторларни жўнатиш пайти.

Г. КЕЧКИН фотоси.

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

ПЛАНГА ҚЎШИМЧА

«Ўн биринчи беш йиллик планини муддатидан илгари бажарамиз!» — Андижон районидаги хўжалик ҳисобида ишловчи тажриба-ремонт корхонаси коллективи ана шундай шиор остида кун сайин баракали меҳнат қилмоқда.

Раҳимжон Холмирзаев бошлиқ слесарлар бригадаси бугунгача 1985 йил биринчи квартали планларини ошириб бажарди. Корхона коллективи эса икки ойлик планни барвақт адо этди.

Р. ИМИНОВ,
ишчи.

ВАЪДАГА ВАФО

Киров районидаги Партия XX съезди номли совхоздан илғор сут соғувчи Инобат Узоқова сут соғиб олиш юзасидан икки ойлик планни муддатидан илгари бажарди. У йил бошидан бери ҳар бир сигирдан етти юз килограмм сут соғиб олди.

Инобат ўз тажрибасини ёш соғувчи қизларга ўргатмоқда. Улардан Фарида Туронова, Муяссар Қўзиева, Ходима Қосимовалар ўз мураббийси эришган марага яқинлашиб қолдилар. Инобат Узоқова бу йил ҳар бир сигирдан тўрт минг килограммдан сут соғиб олиш мажбуриятини қабул қилди.

(ЎзТАГ).

Чет элларда

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

ЖАҲОН ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

Совет раҳбарининг нутқи диққат марказида

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ РАИСИ К. У. ЧЕРНЕНКОНИНГ САЙЛОВОЛДИ НУТҚИНИ МАТБУОТ ҲАМОН КЕНГ КЎЛАМДА ШАРҲЛАМОҚДА.

Планетамизнинг барча томонларидан олинаётган хабарлар Совет раҳбарининг нутқи бутун дунёда жуда зўр қизиқиш уйғотиб, у ҳақда кўплаб фикр-мулоҳазалар билдирилаётганлигидан далолат беради, деб ёзади Польшанинг «Трибуна люду» газетаси. Бутун дунёдаги холис ниятли кишилар нутқнинг қоидалари ва хулосаларини маъқулламоқдалар. КПССнинг ички ва ташқи сиёсатини, Ленин партиясининг амалий фаолиятини қўллаб-қувватламоқдалар. Советлар мамлакатининг дадил одими социалистик ижтимоий тузумнинг битмас-туганмас ҳаётий кучи ва афзалликларини бутун дунёга яққол намойиш этмоқда.

Вьетнамда чиқадиган «Нян зан» газетаси совет раҳбарининг нутқини ленинча ҳужжат деб атайди. Ана шу программавий нутқда, деб уқтиради газета, ҳозирги замоннинг, мамлакат ички ҳаётининг, ҳозирги халқаро аҳволнинг энг муҳим проблемалари марксча-ленинча чуқур анализ қилинган.

Чехословакиянинг «Руде право» газетаси нутқда СССРни ривожлантиришнинг, совет меҳнаткашлари турмуш фаровонлигини ўстиришнинг равшан ва конкрет истиқболи белгиланганлигини таъкидлайди. Ижтимоий ишлаб чиқаришни янада интенсивлашда қатъий силжишга эришиш, фан-техника тараққиётини анча жадаллаштириш, меҳнат унумдорлигининг янада оширилишини таъминлаш вазифаси қўйилди. Шу вазифани ҳал этиш йўллари ҳам белгиланди. Бу аввало — яхшироқ хўжалик юритиш, совет экономикаси эга бўлган барча неъматлардан тежаб-тергаб фойдаланиш, уюшқоқлик ва интизомни мустаҳкамлаш, самаралироқ ишлаш йўлидир.

Югославияда чиқадиган «Политика» газетаси қуйидагиларни ёзади: «К. У. Черненко СССР ички ҳамда ташқи сиёсатининг асосий йўналишлари билан вазифаларини муфассал анализ қилиб ва ҳозирги халқаро аҳволнинг мураккаблигини уқтириб ўтиб, бутун дунёда тинчликни ҳимоя қилиш учун социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг бирлиги аҳамиятига юксак баҳо берди ҳамда жаҳон социалистик системасининг сиёсий майдондаги ролини мустаҳкамлаш зарурлигини таъкидлади».

Ҳиндистоннинг «Пэтриот» газетаси нутқни «совет раҳбари янги жаҳон ёнғинига йўл қўймасликка даъват этмоқда» деган сарлавҳа остида босиб чиқарди. Газета ҳозирги мураккаб халқаро вазият юксак даражада ҳушёрликни, қатъият, вазминликни, халқаро иқлимни соғломлаштириш борасида актив ҳаракат қилишни тақозо этаётганлигини уқтириб ўтади. Социалистик ҳамдўстлик АҚШ билан унинг иттифоқчилари ҳарбий-стратегик мувозанатни ўз фойдасига бузишларига йўл қўймаслиги таъкидланади.

«Москва хоҳ космосда ёки ерда бўлмасин, тобора янги-янги қурол системалари яратишни тўхтатишга даъват этди ҳамда АҚШ маъмуриятини Женевадаги бўлажак Совет—Америка музокараларига жиддий ва ҳалол ёндашишга чақирди», — деб таъкидлайди Япониянинг «Майнити» газетаси.

Австрияда чиқадиган «Фольксштимме» газетаси К. У. Черненконинг нутқини «Совет раҳбари қурол-яроғлар қисқартирилишини талаб қилмоқда» деб шарҳлайди. К. У. Черненко ўзининг сайловолди нутқида, деб давом қилади шу газета, АҚШни СССРнинг мудофаасини мустаҳкамлашда унинг қўлини бир ёқлама боғлаб қўйиб, айни вақтда Вашингтоннинг рекорд даражадаги ҳарбий программаларини амалга ошириш учун кенг имконият яратадиган битимни Москвага тиқиштириш йўлидаги уринишлардан огоҳлантирди. Совет Иттифоқи ядро қуролига эга бўлган давлатларга ядро уруши чиқишига йўл қўймаслик учун бир-бирлари билан муносабатларда муайян нормаларга риоя этиш тўғрисидаги даъватини ҳам такрорлади.

Совет раҳбари ўз нутқида ҳозирги замоннинг асосий проблемаларига тўхталиб, СССР Қўшма Штатлардан, НАТО мамлакатларидан қандайдир бир томонлама афзалликлар олишга, уларга нисбатан ҳарбий устунликка эришишга интилмаётганлигини билдирди, дейилади Италияда чиқадиган «Унита» газетасининг Москвадаги мухбири хабарида. Совет Иттифоқига бунинг ҳожати йўқ, чунки у уларга таҳдид қилиш, ўз ҳукмини тиқиштириш ниятида эмас. СССР улар билан тинчликда яшашни, нормал, яхши муносабатларда бўлишни истайди.

(ТАСС).

АССАМБЛЕЯ БАЁНОТИ

Англияда мамлакат бош министри М. Тэтчернинг АҚШга қилган визити қаттиқ танқид билан кутиб олинди. Оқ уйдагилар тузаётган ва Британия кабинетининг бошлиғи ҳақиқатда қўллаб-қувватлаган космосни ҳарбийлаштиришнинг хатарли режаларини Британия тинчлик ассамблеяси қоралаб чиқди.

Ассамблея ўз баёнотида президент Рейганнинг космик қуроллар соҳасида тадқиқотлар ўтказиш режаларини Буюк Британия бош министри мамлакат парламенти ва халқи билан келишмай туриб қўллаб-қувватлади, деб таъкидлади. Бошқа соҳалардаги илмий тадқиқот ишлари маблағ етишмаслиги оқибатида ўтказилмай қолаётган бир пайтда Тэтчернинг британиялик олимлар космосни ҳарбийлаштириш соҳасидаги тадқиқотларда қатнашишлари лозим, деб айтган гапи кишини ғазаблантиради.

Рейганнинг «самовий урушлар» программаси қуролланиш пойгасини кучайтиришда янги қадам эканлиги ҳужжатда таъкидланади. Шу сабабли АҚШ ва Буюк Британия раҳбарлари берган қўшма баёнот Вашингтон билан Лондоннинг бўлғуси Совет — Америка музокараларига ёндашуви самимийлигини шубҳа остида қолдиради.

Британия тинчлик ассамблеяси СССР билан АҚШ ўртасидаги музокаралар қурол-яроғларни чеклаш ва қисқартиришга, пировард натижада ядро қуролини батамом ва ёппасига тақиқлашга олиб боради, деб умид билдиради.

«Гардиан» газетаси Америка маъмуриятининг ўзида Рейганнинг «самовий урушлар» программаси хусусида чуқур зиддиятлар мавжуд бўлган бир пайтда Тэтчер бу программани аслида ёқлаб чиққанлигини уқтиради. Пентагон шу программа доирасида турли техникавий синовлар ўтказиш учун кўп марталаб фойдаланиладиган космик кемани ишга солишга оид режаларини амалга оширишни жадаллаштиришга интилаётганлиги ташвиш туғдирмоқда. **(ТАСС).**

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

НЬЮ-ЙОРК. Огайо штатининг Толидо шаҳридаги автомобиллар учун эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқараётган завод ишчиларининг 10 ой давом этган забастовкаси меҳнаткашларнинг ғалабаси билан тугади. Автомобилсозлар иш ҳақининг оширилишига ва меҳнат шароитларининг бир оз яхшиланишига эришдилар. Корхона эгалари забастовкани бостириш мақсадида бир неча бор юридик жазо чораларни қўлладилар, полициячилар ва компаниянинг ёлланган соқчилари ёрдамидан фойдаландилар. Бироқ оқибат натижада меҳнаткашларнинг матонати маъмуриятни ён беришга мажбур этди.

МАДРИД. Умумий забастовка Испания шимолидаги порт шаҳри — Эль-Ферролдаги саноат корхоналарининг ишини издан чиқарди. Забастовка ҳукуматнинг кемасозлик саноатида иш жойлари сонини қисқартириш режаларига қарши, шунингдек ишсизлар кўпайиб, иш ҳақи камайтирилаётганлигига қарши меҳнаткашларнинг норозилик кампанияси доирасида ўтказилмоқда. (ТАСС).

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

АРХЕОЛОГЛАР ТОПИЛМАСИ

Мисрлик археологлар Синай ярим оролида қадимий ҳарбий йўлни топишди. Шу йўл районидаги бир неча жанговар истеҳкомлар ва ҳарбий омборлар қолдиқлари катта қизиқишга моликдир. Олимлар бу топилма Миср бой тарихининг янги муҳим саҳифаларини очиш имконини беради деб ҳисоблашмоқда.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

Съерра Леонега велосипедда жаҳон бўйлаб саёҳат қилаётган ҳиндистонлик икки йигит етиб келишди. К. Макержи ва Р. Чандра бундан уч йил муқаддам йўлга чиқишганди. Шу вақт мобайнида улар Шарқий, Жанубий ва Ғарбий Африканинг кўпгина мамлакатлари орқали ўтишди. Довюрак сайёҳлар энди Африкадан Европага боришга шайланишяпти. Улар Америка, Австралия ва Осиёга ташриф буюриш ниятидадир. Макержи ва Чандра 1992 йилдагина уйга қайтишни мўлжаллашяпти.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАОРИФ МИНИСТРЛИГИ

— Республика рус тили ва адабиёти педагогика институтининг иккинчи курс студенти И. Турсуновнинг аризаси кўриб чиқилди. Ҳақиқатан ҳам Қ. Умуров институтнинг маъмурий-хўжалик ишлари бўйича проректори вазифасида ишлаган. Министрликнинг 1984 йил 2 октябрдаги коллегия қарори билан Қ. Умуров хизмат вазифасини суиистеъмол қилганлиги учун проректорлик вазифасидан бўшатилган ва институт партбюроси қарорига кўра, КПСС сафидан ўчирилган.

Акмал Икромов район халқ суди институт коллективининг Қ. Умуровни ўз кафиллигига олиш ҳақидаги илтимосини қаноатлантирди.

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТЬ «ЗАГОТЖИВПРОМ» ТРЕСТИ:

— Бахмал районлик Э. Сувоновнинг гўшт тайёрлаш планини бажаришда районда йўл қўйилаётган айрим камчиликлар ҳақидаги хати юзасидан текшириш ўтказилди. Ҳақиқатан ҳам 1984 йилда ортиқча қорамоли бўлган аҳолидан гўшт сотиб олиш қоидалари бузилишига йўл қўйилган.

Ушбу масала Бахмал район партия комитети бюросида муҳокама қилинди.

Камчиликларга йўл қўйганликлари учун Гулбулоқ қишлоқ Совети ижроия комитети раиси Ш. Қўйлиевга ва «Гулбулоқ» совхозининг 3-бўлими бошқарувчиси Ж. Омоновга ҳайфсан эълон қилинди.

ДЎСТЛИК САҲИФАЛАРИ

ЁРҚИН ИСТЕЪДОД

Социалистик реализмнинг дастлабки намуналари яратилганига ҳали бир аср тўлгани йўқ, лекин ўтган давр ичида совет адиблари қўлга киритган ютуқлар, адабиётимизнинг бугунги камолоти жаҳон китобхонларини ҳайратлантириши табиий. Ана шу ютуқлар ҳақида ўйлаганда, беихтиёр устозлар, социалистик реализмнинг илк намуналарини ижод этган улуғ санъаткорлар номи ёдга тушади. Ана шу заҳматкаш соҳиби қаламлар қаторида улкан совет адиби Всеволод Вячеславович Иванов ҳам бор.

У дастлабки асарлари биланоқ ўқувчилар назарига тушган; мураккаб ижодий йўли давомида бадиий сўзга чексиз меҳру муҳаббат билан қараган, адабиётнинг юксак ижтимоий бурчини теран англаган адиб эди. Социалистик маданиятимиз хазинасидан муносиб ўрин олган унинг қатор, ажойиб асарларида ватанпарварлик ва бунёдкорликка даъват руҳи бўртиб туради...

Всеволод туғилиб, ўсган оила қашшоқликка маҳкум эди, у жуда ёшлигиданоқ тирикчилик боис, Сибирь ва Уралда сарсон-саргардон юрди, бир бурда нонни деб бажармаган юмуши, қилмаган касби қолмади. Ҳаётнинг аччиқ-чучугини эрта тотган адибнинг Сибирь ва Петроградда чоп этилган дастлабки ҳикояларида ҳаётга, яшашга муҳаббат ва адолатсизлик, зулмга қарши исён етакчи ўрин тутар эди. 1915 — 1916 йиллар мобайнида у ёзган асарлар Максим Горькийнинг эътиборини ўзига жалб этди, табиийки, бу рағбат ёш адибни янада руҳлантирди.

Всеволод Иванов граждандлар урушининг фаол қатнашчиси сифатида ҳам бой ҳаётий тажрибага эга эди, бу эса унинг кейинги асарларида ўзининг ёрқин ифодасини топди. 1920—1923 йиллар мобайнида ёзилган «Партизан қиссалари» туркумидаги «Партизанлар», «Рангин шамоллар», «Бронепоезд 14—69» каби қиссалари Всеволод Ивановга катта шуҳрат келтирди. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ўн йиллиги муносабати билан адиб 1927 йил «Бронепоезд 14—69» қиссаси асосида пьеса яратди. Мазкур саҳна асари пойтахтдаги Бадиий академик театрда зўр муваффақият билан намойиш этилди, кўп ўтмай хорижий мамлакатларда ҳам довруғ қозонди; ҳозир ҳам совет драматургиясининг дурдона асарларидан бири сифатида яшаб келаётир.

Всеволод Ивановнинг «Партизан қиссалари» туркуми граждандлар уруши даврига бағишланган ўзига хос «триптих» ҳисобланади. Маълумки, Сибирда чет эл интервентларига қарши партизанлик ҳаракати авж олган, халқнинг бу ҳаракати, деҳқонлар исёни, Сибирда Совет ҳокимиятининг мустаҳкамланиши бу «триптих»да кенг кўламда ўз ифодасини топган. Қиссаларда қамраб олинган тарихий миқёс янги жамият қарор топишининг ўта мураккаб ва оғир жабҳалари эди. Адиб бу даврни бор мураккабликлари билан ҳаётий бўёқларда тасвирлади.

Шуни ҳам айтиш керакки, Всеволод Иванов йигирманчи йилларда биринчилар қатори қардош халқлар ҳаётига мурожаат этган адиб ҳамдир. У Ўрта Осиё халқларининг инқилобий уйғонишини рус совет ёзувчилари орасида биринчи бўлиб бадиий асарга «кўчирди», адабий танқидчилик унинг қозоқ халқи ҳаётига бағишланган ҳикояларини, хусусан, «Жарлик», «Қирғиз Темурбой», «Қора-Сор пастлиги» ва шу каби қатор асарларини, бу асарлардаги новаторликни, миллий бўёқларнинг бетакрор қўлланилишини юксак баҳолади. Бу ҳикояларда инқилобий воқелик, ўткир синфий зиддият, ижтимоий курашнинг кескинлиги ва оқибатлари теран ифода этилган эди.

Всеволод Иванов даврнинг оташин фарзанди сифатида ҳар бир тарихий ҳодисага фаол муносабат билдирар эди. У «Зангори қумлар» романида ва «Рангин шамоллар» қиссасида инқилобий даврни, революционерлар фидойилиги-ю, ички душман кирдикорларини, шунингдек, тобора шаклланаётган янги кишини жуда ёрқин тасвирлади. Бу асарлар билан танишар экансиз, халқнинг маиший турмуши, интилишлари, орзу-умидлари, табиат манзаралари тасвиридаги ҳаётийликдан тўлқинланиб кетасиз.

1930 йилнинг баҳорида Всеволод Иванов Л. Леонов, П. Павленко, Н. Тихонов, В. Луговской, Г. Санников билан биргаликда Ўрта Осиёга, аниқроғи, Туркманистон ва Ўзбекистонга ташриф буюрди, диёримиз бўйлаб сафарда бўлди.

«Ўрта Осиёда бўлдим, — дея ёзган эди у А. М. Горькийга, — бу ерда шундай ажойиб ва манзур нарсаларни кўрдим-ки, асти қўяверинг! Халқнинг ажойиблигини қаранг! Қаҳрамонларини айтмайсизми! Мавриди келса, таассуротларимни Сизга батафсил ҳикоя қилиб берарман! Лекин шуни айтиш керакки, кейинги беш йил ичида бебаҳра қолганларимни бу ерда, мана шу икки ой ичида кўрдим, баҳра олдим. Таассуротларим бой!..».

Ана шу ижодий сафарнинг самараси ўлароқ адибнинг «Ғофир ва Марям», «Бригадир М. Н. Синицин қиссаси» каби қатор бошқа асарлари юзага келди.

Кейинчалик, 1956—1959 йиллар мобайнида ёзган «Биз Ҳиндистонга боряпмиз» романида ҳам Вс. Иванов Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқлари ҳаётига мурожаат этди, эскича ижтимоий муносабатларни, эскилик қолдиқларининг йўқолиш жараёнини, янги ҳаёт куртакларининг барг ёзишини кўрсатиб берди. Бу асар инқилобий-тарихий ва ижтимоий-маиший мавзуда яратилганлиги, Ўрта Осиё халқлари урф-одатлари, турмуш тарзи бетакрор йўсинда чизилганлиги билан ҳам қимматлидир.

Романда Ҳиндистон гўё лирик-фалсафий рамзга айланади. Роман қаҳрамонлари орзу қиладиган муҳит, асардаги ҳар бир персонаж ўз қисмати, ўз йўлига эга, лекин уларнинг барчаси ҳам бир манзилни — Ҳиндистонни кўзлашган, Ҳиндистон эса тасаввурда юксак идеал каби жонланиб туради, булар барчаси халқнинг инқилоб сари тутган йўлини рамзан ифодалайди.

Улуғ Ватан уруши даврида атоқли адиб янада жанговарлик кўрсатди, у «Известия» газетасининг ҳарбий мухбири сифатида фронтнинг энг қизғин участкаларида бўлди, Берлин учун бўлган жангларда, кейинчалик, Нюрнберг судида мухбир бўлиб иштирок этди. Бу эса, табиийки, унинг янги-янги асарларига мавзу туғдирди.

Всеволод Ивановнинг ҳаётга қайноқ муҳаббати асарларига ҳамиша руҳ ва озиқ берди. Бу асарларда эса инсоният тарихида буюк бурилиш ясаган Улуғ Октябрь социалистик революцияси, революция туфайли бино бўлган бузилмас қардошлик оиласи, халқлар дўстлиги, совет кишиларининг яратувчилик иши, бой маънавий олами, жанглардаги жасорати улуғланади.

Совет адабиётининг энг бебаҳо, мазмундор саҳифаларини яратган М. Горький, Д. Фурманов, М. Шолохов, Л. Леонов, Н. Тихонов каби қатор ёрқин сиймолар сингари Всеволод Иванов номи ҳам ҳамиша қалбларда яшайди, унинг дурдона асарлари коммунизм бунёдкорларининг маънавий оламини бойитишга хизмат қилаверади.

Д. АБДУЛЛАЕВА,
филология фанлари кандидати.

РЕКЛАМА ✻ ЭЪЛОНЛАР

АҲОЛИ ТЎЛОВЛАРИ БЎЙИЧА НАҚД ПУЛСИЗ ҲИСОБ-КИТОБЛАР

ҲУРМАТЛИ ЎРТОҚЛАР!

Сизларнинг ҳар бирингиз ой сайин квартира, коммунал хизматлар, газ, электр энергияси, телефон, болаларнинг болалар муассасасида бўлганлиги учун ҳақ тўлаш ва бошқа тўловларни амалга ошириш учун омонат кассаларига кирасиз. Айни вақтда жамғармачиларнинг топшириғига кўра, омонат кассалари корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар билан исталган тўлов турлари бўйича нақд пул ўтказилмайдиган ҳисоб-китобларни амалга оширади.

Нақд пул ўтказилмайдиган ҳисоб-китоблар омонат кассалари томонидан якка тартибда, шунингдек узоқ муддат давомида, токи топшириқ бекор қилинмагунча бажарилади.

Нақд пул ўтказилмайдиган ҳисоб-китоблар тўғрисида топшириқни омонат кассасига жамғармачининг шахсан ўзи бериши ёки почта орқали маълум қилиши мумкин.

Бундай топшириқни расмийлаштириш учун лозим бўлган бланкаларни исталган омонат кассасидан олиш мумкин.

Жамғармачи омонат кассасига келиши биланоқ, унинг счетидан ўтказилган маблағлар омонат дафтарчасига ёзиб қўйилади.

СССР ДАВЛАТ МЕҲНАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА БОШ БОШҚАРМАСИ.

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ
1985-86 ўқув йили учун
ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда
ПУЛЛИК ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов курслари тингловчиларни техника йўналишидаги олий ўқув юртларига кириш учун тайёрлайди.

Машғулотлар олий ўқув юртларига кириш имтиҳонлари программаси бўйича юқори малакали ўқитувчилар томонидан химия, физика, математика, рус тили ва адабиёти бўйича олиб борилади.

Пуллик тайёрлов курсларига кирувчилар ректор номига ариза, ўрта маълумоти тўғрисида ҳужжат (нусхаси), 10-синф ўқувчилари мактабдан справка, турар жойидан справка, 2 дона фотосурат (3Х4 см.) топширадилар.

Ўқитиш ҳақи бутун ўқиш даври учун 25 сўм.

Ўқиш муддати — 4 ой.

МАШҒУЛОТЛАР 1985 ЙИЛ 1 МАРТДАН БОШЛАНАДИ.

Институт адреси: Тошкент шаҳри, 100-алоқа бўлими, Горбунов кўчаси, 5-уй, 49-хона, янги корпус (3, 18, 50, 54 — автобуслар; 2, 6, 13, 15, 16 — троллейбуслар; 7, 9, 11,. 14, 24, 28 — трамвайларнинг «Соцгородок» бекати).

Ахборот

АНДИЖОН

ҒИЛДИРАКЛИ СТОЛЛАР

● **Андижон область савдо тармоқларида давлат Сифат белгиси қўйилган икки ғилдиракли столлар сотила бошланди.**

Уларни Андижон мебель фабрикасининг қўли гул усталари тайёрладилар. Йил охиригача мебелчилар 20 мингта ана шундай стол ишлаб чиқарадилар.

Фабрика коллективи яна бир янгилик — миллий усулда тахмон ишлаб чиқаришни йўлга қўйди.

ТЕЖАЛГАН МАТЕРИАЛЛАР ҲИСОБИГА

● **Марҳамат районидаги 4-автокорхонада беш йилликнинг якунловчи йилида тежалган материаллар ҳисобига 2 кун ишлаб бериш ҳаракати авж олдирилди.**

Бу соҳада коллективнинг маълум тажрибаси бор. Ўтган йили автокорхона коллективи 9200 литр ёнилғи тежаб, шу ҳисобдан 750 тонна юк ва 22 минг йўловчини манзилига етказиб қўйган эди.

Бу йилги мусобақада Абдужалил Турғунов бошлиқ автомобилчилар бригадаси вақтдан ўзиб ишламоқда. Бригаданинг ҳар бир ҳайдовчиси бу йил 700 литрдан ёнилғи ва 400 сўмлик эҳтиёт қисмлар тежаш юзасидан шахсий мажбурият олди.

ҚЛАРА ЦЕТКИН МАССИВИ

● **Андижон шаҳрининг шимолий қисмида бунёд этилаётган Клара Цеткин уй-жой массивида кейинги йилларда қурилган тўрт ва беш қаватли янги уйларга мингга яқин оила кўчиб кирди.**

Магазинлар, маданий ва маиший объектлар массив аҳолисига намунали хизмат кўрсатмоқда. Бу ерда қурилаётган кафе, кинотеатр, спорт зали яқин ойлар ичида фойдаланишга топширилади.

Массив жамолини очишда Андижон уйсозлик комбинати коллективининг ҳиссаси катта.

ЧЎЛГА ЖУНАБ КЕТДИЛАР

● **Хўжаобод районидан 70 оловқалб ёш Жиззах чўлларини ўзлаштиришга аҳд қилди.**

Улар орасида Ғайратжон Сотқулов, Баҳодир Бакиров, Олимжон Пўлатов ва бошқалар бор. Улар оила аъзоларини ҳам чўлга кўчириб кетдилар. Партия ва ҳукуматимизнинг даъвати билан отланганлар сафида тракторчилар, олий маълумотли мутахассислар, оддий колхозчилар, турли касбдаги кишилар бор.

Кўнгилли зарбдор комсомол отрядини ташкил этишда «Коммуна» совхози ва «Шарқ юлдузи» колхозининг комсомол комитетлари ўрнак кўрсатди.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири».

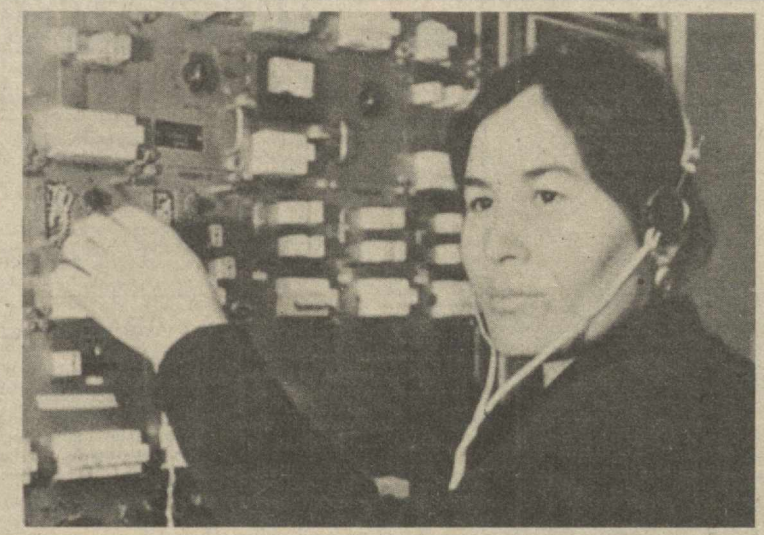

Фотолавҳалар

Бўзатов райони марказий почтаси ферма ва совхозларда барқарор алоқани таъминламоқда. Бунда Нукус алоқа техникуми битирувчиси Б. Утегенованинг муносиб ҳиссаси бор.

Суратда: техник-электрик Б. Утегенова.

А. МУРАТОВ фотоси.

Республика шаҳар ва қишлоқларида кўчат экиш ишлари жонланмоқда. Республикамиз пойтахтининг Марказ-17 ва 18-турар жой массивларининг аҳолиси кўчалар, майдонлар ва хиёбонларга кўчат экишда ибрат кўрсатишмоқда. Собир Раҳимов районидаги 81-уй-жой бошқармасига қарашли бинолар атрофини кўкаламзорлаштириш учун мевали ва манзарали дарахтлардан юзлаб нав-ниҳоллар ўтқазилмоқда.

Суратда: (чапдан) Турсунбой Каримов, Собит Тўлаганов ва Икром Раҳимбековлар кўчат ниҳолларини кўздан кечиришмоқда.

Р. Альбеков фотоси.

ХИЗМАТНИНГ ЯНГИ ТУРЛАРИ

● **ТЕРМИЗ. («Совет Ўзбекистони мухбири).** Сурхондарёда аҳолига маиший хизмат кўрсатишнинг янги турлари кўпайиб бормоқда. Буни Мураккаб техника бўйича маиший хизмат кўрсатиш область бирлашмаси мисолида яққол кўриш мумкин. Бирлашмага қарашли корхоналарда 1985 йил бошиданоқ аҳолининг тикув машиналари, электр устара, ёзув машинкалари, заргарлик буюмлари, электр чойнакларни ремонт қиладиган цехлар очилди. Бундай хизмат мижозларни мамнун этмоқда. Буюртмалар аҳолидан телефон орқали олиниб, қисқа вақт ичида бажарилялти. Уруш инвалидлари, меҳнат ветеранлари ва шахсий пенсионерларнинг буюртмалари уларнинг хонадонларида амалга оширилмоқда.

Мураккаб техника бўйича маиший хизмат кўрсатиш область бирлашмаси коллективи бултур 1 миллион 240 минг сўмлик иш бажариб, йиллик планни ошириб адо этган эди. 1985 йилнинг дастлабки ойларида эса шаҳарликларга 102 минг, қишлоқ аҳолисига 66 минг сўмлик хизмат кўрсатилди.

А. ХАЛИЛОВ.

СПОРТ

СОВРИНЛАР ВА ЎРИНЛАР

● **СУЗИШ. Москвада ўтказилган мамлакат қишки чемпионатида республикамиз вакиллари муваффақиятли куч синашишга ҳаракат қилдилар. Чунончи, халқаро спорт мастери Л. Белоконь 100 метрли масофада маҳорат кўрсатди. У 1 минут 12.40 секундли натижа билан ғалабага эришди. Е. Овчар 100 метрга баттерфляй усулида сузиб, кучли олтиликдан ўрин олди. М. Панина ҳам 200 метрга комплекс сузишда олтинчи бўлди. Ж. Болотова эса 100 метрли масофани чалқанча сузишда бешинчи бўлиб босиб ўтди. Вакилларимиз 4x100 метрга эстафетали сузишда тўртинчи бўлишди.**

● **ШАХМАТ. Тошкентда Ўзбекистон биринчи лига чемпионати давом этмоқда. Спорт мастерлигига номзод А. Тошхўжаев етти имкониятдан олти очко жамғариб, олдинда боряпти.**

● **ФУТБОЛ. Республикамиз пойтахтида меҳмон бўлиб турган Афғонистон Демократик Республикаси терма командаси «Пахтакор» футболчилари билан ўртоқлик учрашуви ўтказди. Тошкент яқинидаги «Қибрай» спорт комплексида ўтказилган бу ўйинда майдон эгалари дарвозага учта жавобсиз тўп киритиб, муваффақият қозонишди.**

ОБ-ҲАВО

Шу кеча-кундузда республикамизда ҳаво ўзгариб туради, ёғингарчилик бўлмайди. Тошкент, Сирдарё, Жиззах областлари ва Фарғона водийсида кечаси ва эрталаб туман тушади. Шарқдан секундига 9—14 метр тезликда шамол эсади. Тошкент областида шамолнинг тезлиги 15—20 метргача етади. Кечаси 0—5 даража совуқ, кундузи 8—13, жанубда 17 даражагача иссиқ бўлади. Фарғона водийсида ҳарорат 3—8 даражагача кўтарилади.

Тошкентда ҳаво қуруқ келади. Кечаси ва эрталаб туман тушади. Шарқдан секундига 5—10 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 2—4 даража совуқ, кундузи 10—12 даража иссиқ бўлади.

ИЛМ-ФАН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИГА

КЕНГ ҚАТОРЛАРДА

Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институти пахтачилик учун машиналар давлат махсус конструкторлик бюроси билан биргаликда яратган агрегатлар пахта етиштиришнинг илғор технологиясини жорий этишни жадаллаштиради. Тракторга тиркаладиган янги механизмлар дала юзида кенг эгатларни кесиб беришга мўлжалланган, кўкламда уларга техника экинлари уруғи ташланади.

Бундай ариқларда пахта етиштириш усули республиканинг бир қанча хўжаликларида, жумладан, Гулистон районининг Фрунзе номли, Ўрта Чирчиқ районининг «Северний маяк» колхозларида, Ғалаба районининг «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида яхши натижалар берди. Оддий жўяклардан бу ариқларнинг фарқи шуки, чигит ораси 90 сантиметр қилиниб, икки қатор экилади. Бу технология тупроқдаги намнинг яхши сақланишини таъминлайди, натижада дастлабки икки суғоришни қатор оралатиб ўтказиш мумкин бўлади. Ғўзалар гуллаши арафасидагина ариқларда суғориш жўяклари олинади, шундан кейинги суғоришларнинг ҳаммаси одатдаги усулда —ҳар бир қатор орасидан ўтказилади.

Илгари махсус машиналар йўқлиги сабабли чигитни мана шундай ариқларга экишдан иборат илғор технология жорий этилмай турган эди. Янги механизмлар тупроқни чигит экиш учун тез суръатлар билан тайёрлаш имконини беради. Бу механизмларнинг ҳар бири кунига 3—4 гектар ерда ариқ кесиб бера олишини синовлар кўрсатди.

Янги агрегатларнинг универсаллиги уларнинг энг яхши фазилатларидан биридир. Чунончи, уларни ғилдиракли тракторларга ҳам, ўрмаловчи тракторларга ҳам тиркай бериш мумкин. Бундан ташқари машиналар одатдаги жўякларни ҳам ола билади, уларга чигит бир қаторлаб экилади.

Ҳозир олимлар ариқ ва пушталарда пахта етиштириш учун фойдаланиладиган бошқа машина ва механизмларни яратиш устида иш олиб бормоқдалар. Жумладан, ғўзанинг ўсиш даврида қатор ораларини юмшатадиган агрегатлар ишлаб чиқмоқдалар.

(ЎзТАГ).

ОЛИМЛАР БИЛАН ҲАМКОРЛИКДА

Андижон область Ленин район сельхозтехника бирлашмаси ҳузурида ишга туширилган янги автомат линия ишлатилган металлдан чорвачилик фермалари учун зарур деталлар ишлаб чиқаришга имкон беради.

Область колхоз ва совхозларининг чорвачилик фермалари ва комплексларида 380 тадан кўп гўнг йиғиштирадиган транспортёр бор. Уларни ремонт қилиш ва ишлатиш ўқ етишмаслигидан қийинлашади. Область сельхозтехникасининг ходимлари транспортёр планкасини тиклашни тезда йўлга қўйган бўлсалар-да, ўққа келганда ҳеч нарса қилолмадилар. Шунда улар Белоруссия ССР Фанлар академияси физика-техника институтига ёрдам сўраб мурожаат қилдилар. Институт ўрмаловчи тракторларнинг бракка чиқазилган деталларидан ўқ ясаш методини ишлаб чиққан эди.

Шу институт райсельхозтехника билан шартнома тузди. Шундан кейин Минскдан тегишли машина-ускуналар юборилди ва улар бирлашма цехларидан бирида тезда монтаж қилинди. Институтдан келган мутахассислар автомат линияни созлаш ва ишга туширишда ёрдам бердилар. Линия бир йилда беш миллионтагача ўқ тайёрлаб бера олади. Улардан чорвадорларнинг машаққатли ишларини енгиллаштиришда ёрдам берувчи 300 мингтадан кўп транспортёр ясаш мумкин. (ЎзТАГ).

Тошкент алоқа электротехника институти қошидаги
ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ ХАЛҚ УНИВЕРСИТЕТИ
рўзғор электроникаси факультетида
МАШҒУЛОТЛАРНИ БОШЛАЙДИ

Факультет тингловчиларни замонавий радиотехника асослари, рўзғор радиоэлектроника приборларининг тузилиши ва улардан фойдаланиш йўллари билан таништиради.

Программа умумий ўрта маълумотга эга кенг халқ оммасига мўлжалланган.

Ўқиш муддати — 2 йил.

Машғулотлар ҳар ойнинг иккинчи ва тўртинчи чоршанбасида институт ўқув корпусининг 116-аудиториясида соат 19 дан 20.30 гача ўтказилади.

Фамилияси, исми, отасининг исми, туғилган йили, маълумоти ва иш жойи кўрсатилган аризалар қуйидаги адресга юборилсин: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Энгельс кўчаси, 108-уй, ЭКП кафедраси, рўзғор электроникаси факультети деканига.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 26/II да **Дилором**, 27/II да **Икки дил достони**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА 26/II да **Ўғрини қароқчи урди**, 27/II да **Олтин девор.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 27/II да **Хизматингизга тайёрмиз.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА 27/II **дан бошлаб Москва цирки артистларининг гастроллари** (19.30).

Ўзбекистон ССР Олий Суди коллективи Тошкент область судининг раиси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган юрист, юридик фанлари кандидати

Мамажон Мақсумович МАҚСУМОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Театр жамияти, Республика ёш томошабинлар театри кекса санъат ходими, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист

Афандихон ИСМОИЛОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

27 ФЕВРАЛЬ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Кечки сеанс». Бадиий Фильм. 10.25 — Ўсмирлар ижоди. 10.55 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 11.55 — Телефильм. 12.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Концерт. 16.20 — Қувноқ стартлар. 17.10 — Телефильм. 18.00 — Армиячилар Спартакиадаси. 18.45 — «Инсон ва қонун». 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Дунё ва ёшлар. 20.05 — — «Севги ҳақида ҳикоялар». Бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига. 22.30 — Музика ҳамма учун. 23.45 — Дунё воқеалари,

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 12.05 — «Онамларнинг мактаби». 14.30 — Тарих саҳифалари. 15.15 — В. Биков. Асарлари саҳифаларида. 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Телефильм. 19.00 — Волейбол. «Динамо» (Москва области) — «Радиотехник». 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.50 — «Музикали киоск». 21.20 — Киножурнал. 21.30 — «Время». 22.05 — «Авария». Бадиий фильм. 1-серия.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — «Ахборот». 10.20 — Болалар учун фильмлар. 11.05 — «Доктор Вера». Бадиий фильм. 12.30 — Ўқув программаси. 13.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — «Тенгдош». 18.50 — Рус тили — ҳарбий хизматга чақирилувчиларга. 19.10 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Халқ контроли экрани. 20.15 — Бугун оламда нима гап? 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — Экиш мавсумига ҳамма нарса шай бўлсин. 22.25 — Театр учрашувлари. 23.55 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.15 — Москва-II. 18.10 — М. Шолохов туғилган куннинг 80 йиллигига. 18.40 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — «Ёшлик». 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Концерт. 21.00 — Ўқитувчи экрани. 21.30 — Москва-II

РАДИО

27 ФЕВРАЛЬ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Лирик концерт. 9.30 — «Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар». 11.15 — Иқтисодий билимлар радиоуниверситети. 11.25 — Тошкентнинг музикали ҳаёти. 12.10 — «Ўзбекистан индустриальний». 13.00 — «Чорвадор». 14.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун эшиттириш. 19.25 — «Қармоқ». 21.00 — «Шеърият» радиоальманахи. 21.20 — «Қишлоқ оқшомлари». Концерт. 22.30 Концерт.

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари. — 33-21-43, 32-53 16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.